

UWAGI ANALITYCZNE

STRUKTURA ORGANIZACYJNA ROLNICTWA

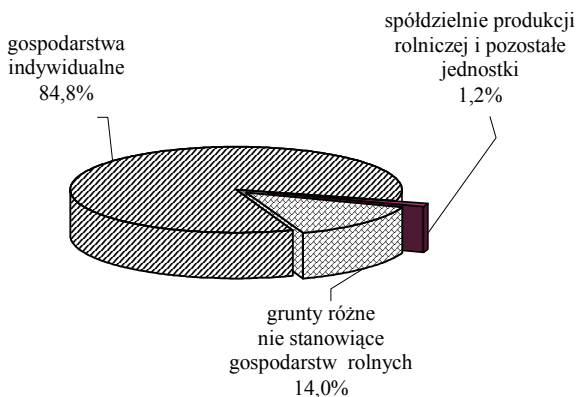
Rolnictwo małopolskie, podobnie jak rolnictwo innych regionów kraju, podlegało w ostatnim okresie ciągłym przemianom własnościowym i strukturalnym. Wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2002 ukazały aktualny obraz struktury małopolskiego rolnictwa a porównanie z danymi uzyskanymi w pełnym spisie rolnym 1996 pozwoliło określić zmiany, jakie dokonały się w ostatnich 6 latach. Podstawową zmianą jest spadek ogólnej powierzchni gruntów w użytkowaniu gospodarstw rolnych z 1083,0 tys. ha do 976,8 tys. ha, a więc o 106,3 tys. ha (o 9,8%). Główną przyczyną była zmiana przeznaczenia części gruntów rolnych na cele pozarolnicze, przede wszystkim budowlane i rekreacyjne. Taka sama tendencja wystąpiła w całym kraju, powierzchnia gospodarstw rolnych zmniejszyła się w Polsce w ciągu 6 lat o 6,9%.

Powierzchnia ogólna województwa, liczona według siedziby użytkownika, wynosiła w 2002 roku 1512,7 tys. ha. Ponad 35% (535,9 tys. ha) stanowiły tak zwane „grunty różne”, nie będące gospodarstwami rolnymi (grunty pod zakładami pracy, osiedlami mieszkaniowymi, drogami publicznymi, koleją, wodami itp., a także lasy we władaniu nadleśnictw państwowych). Ich powierzchnia wzrosła w ciągu 6 lat o 24,0%.

Sektor prywatny obejmował w województwie 1103,3 tys. ha, tj. 72,9% powierzchni ogólnej, natomiast sektor publiczny 409,4 tys. ha, tj. 27,1%.

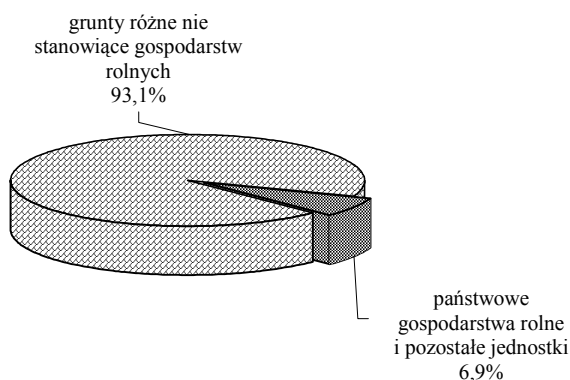
Gospodarstwa rolne zajmowały razem 976,8 tys. ha, z tego gospodarstwa sektora prywatnego 948,7 tys. ha (97,1%) a gospodarstwa sektora publicznego tylko 28,1 tys. ha (2,9%).

Struktura użytkowania gruntów – sektor prywatny w 2002 r.

W sektorze prywatnym 86,0% jego powierzchni zajmowały gospodarstwa rolne, w tym 84,8% gospodarstwa indywidualne. Areał będący we władaniu spółdzielni produkcji rolniczej i innych gospodarstw rolnych prywatnej własności krajowej stanowił zaledwie 1,2% powierzchni gruntów prywatnych. W Polsce gospodarstwa rolne stanowiły 90,4% powierzchni sektora prywatnego, gospodarstwa indywidualne 83,7%.

**Struktura użytkowania gruntów – sektor publiczny
w 2002 r.**

W sektorze publicznym 75 gospodarstw rolnych zajmowało niespełna 7% powierzchni gruntów publicznych województwa. Resztę stanowiły grunty różne należące do jednostek nie stanowiących gospodarstw rolnych (w tym również lasy państwowe we władaniu nadleśnictw). W skali kraju gospodarstwa rolne sektora publicznego stanowiły 10,5% powierzchni gruntów publicznych kraju.

Tabl. 1. Powierzchnia gruntów oraz struktura ich użytkowania według użytkowników w 2002 r.

Wyszczególnienie	Po- wier- chnia ogólna	Użytki rolne					Lasy i grunty leśne	Pozo- stałe grunty
		razem	grunty orne	sady	łąki	pastwi- ska		
w hektarach								
Ogółem	1512664	783562	521113	13581	197742	51127	438747	290355^a
Gospodarstwa rolne	976781	783562	521113	13581	197742	51127	132407	60812
Sektora prywatnego	948661	768830	511171	13494	195169	48997	123275	56556
w tym gospodarstwa indywidualne	935554	758627	503749	13467	194199	47212	121324	55603
Sektora publicznego	28120	14732	9942	87	2573	2130	9132	4256
Grunty różne nie stanowiące gospodarstw rolnych sektora prywatnego i publicznego	535883	-	-	-	-	-	306340	229543 ^a

^a W pozycji „pozostałe grunty zawarto również 32048 ha użytków rolnych nie użytkowanych rolniczo (tereny budowlane, rekreacyjne itp.)

Tabl. 1. Powierzchnia gruntów oraz struktura ich użytkowania według użytkowników w 2002 r. (dok.)

Wyszczególnienie	Po- wierz- chnia ogólna	Użytki rolne					Lasy i grunty leśne	Pozo- stałe grunty
		razem	grunty orne	sady	łąki	pastwi- ska		

w odsetkach (struktura pozioma)

Ogółem	100,0	51,8	34,5	0,9	13,1	3,4	29,0	19,2^a
Gospodarstwa rolne	100,0	80,2	53,4	1,4	20,2	5,2	13,6	6,2
Sektora prywatnego	100,0	81,0	53,9	1,4	20,6	5,2	13,0	6,0
w tym gospodarstwa indywidualne	100,0	81,1	53,8	1,4	20,8	5,0	13,0	5,9
Sektora publicznego	100,0	52,4	35,4	0,3	9,2	7,6	32,5	15,1
Grunty różne nie stanowiące gospodarstw rolnych sektora prywatnego i publicznego	100,0	-	-	-	-	-	57,2	42,8 ^a

w odsetkach (struktura pionowa)

Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0^a
Gospodarstwa rolne	64,6	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	30,2	20,9
Sektora prywatnego	62,7	98,1	98,1	99,4	98,7	95,8	28,1	19,5
w tym gospodarstwa indywidualne	61,8	96,8	96,7	99,2	98,2	92,3	27,7	19,2
Sektora publicznego	1,9	1,9	1,9	0,6	1,3	4,2	2,1	1,5
Grunty różne nie stanowiące gospodarstw rolnych sektora prywatnego i publicznego	35,4	-	-	-	-	-	69,8	79,1 ^a

a W pozycji „pozostałe grunty zawarto również 32048 ha użytków rolnych nie użytkowanych rolniczo (tereny budowlane, rekreacyjne itp.)

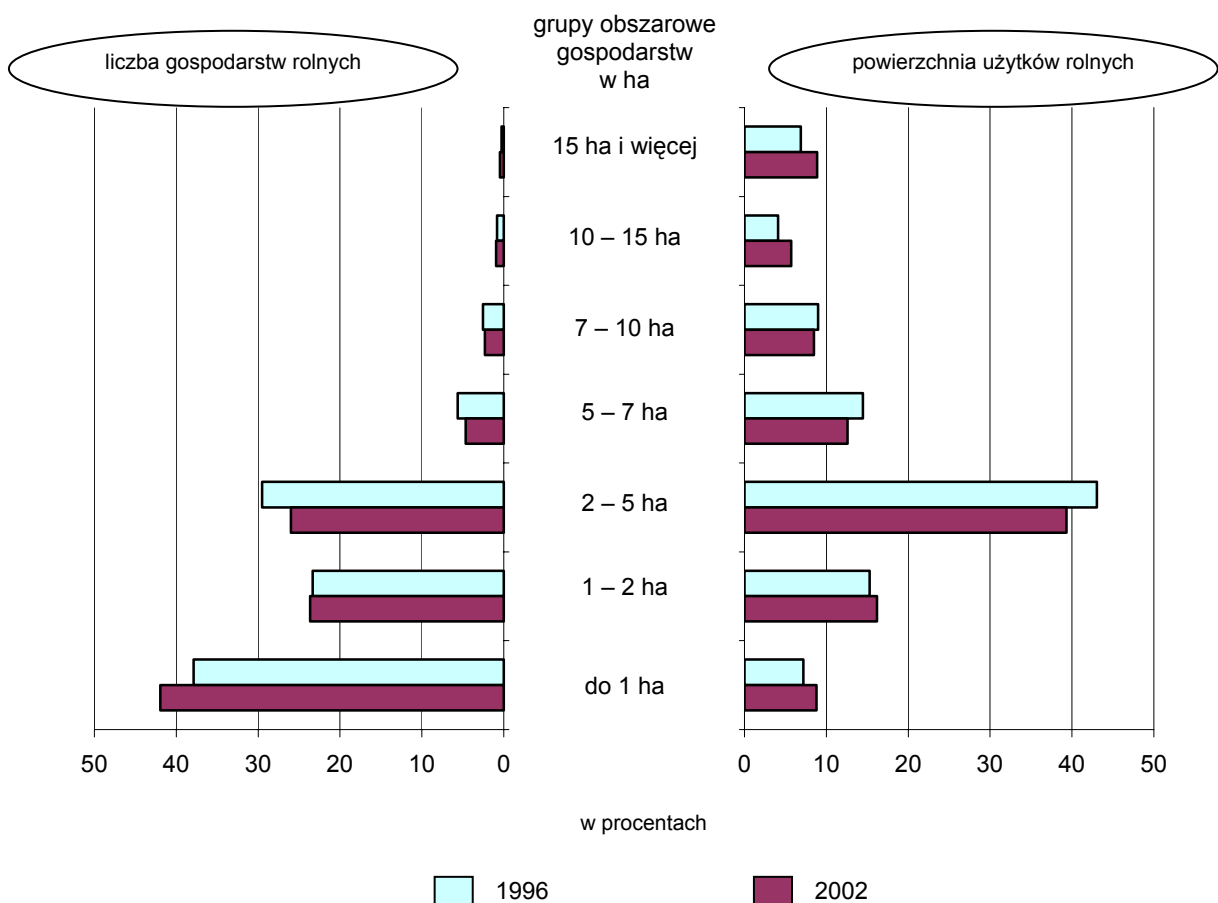
Zwiększyła się ogólna liczba gospodarstw rolnych z 358,5 tys. zarejestrowanych w 1996 roku do 373,7 tys. spisanych w 2002 roku, tj. o 4,2%. Najbardziej, bo aż o 21,0 tys. tj. o 15,5% wzrosła liczba gospodarstw najmniejszych, o powierzchni użytków rolnych mniejszej niż 1 ha. W 2002 roku stanowiły one blisko 42% wszystkich małopolskich gospodarstw rolnych.

Tabl. 2. Liczba gospodarstw rolnych według grup obszarowych

Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych						
		do 1 ha	1-2 ha	2-5 ha	5-7 ha	7-10 ha	10-15 ha	15 ha i więcej
1996	358539	135798	83651	105793	20114	9180	3006	997
2002	373726	156835	88397	97179	17388	8598	3561	1768
Różnica	+ 15187	+ 21037	+ 4746	- 8614	- 2726	- 582	+ 555	+ 771

Wzrosła także znacząco, bo o 4,7 tys. tj. o 5,7% liczba gospodarstw o powierzchni użytków rolnych 1–2 ha. Stanowiły one ponad 23% gospodarstw w województwie. Równocześnie zwiększyła się liczba gospodarstw największych, o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 10 ha. Przybyło ich w województwie 1,3 tys. (33,1%) i stanowiły w 2002 roku 1,4% wszystkich gospodarstw. Zmniejszyła się natomiast o 11,9 tys. (o 8,8%) ilość gospodarstw o powierzchni użytków rolnych pomiędzy 2 a 10 ha.

Struktura gospodarstw rolnych

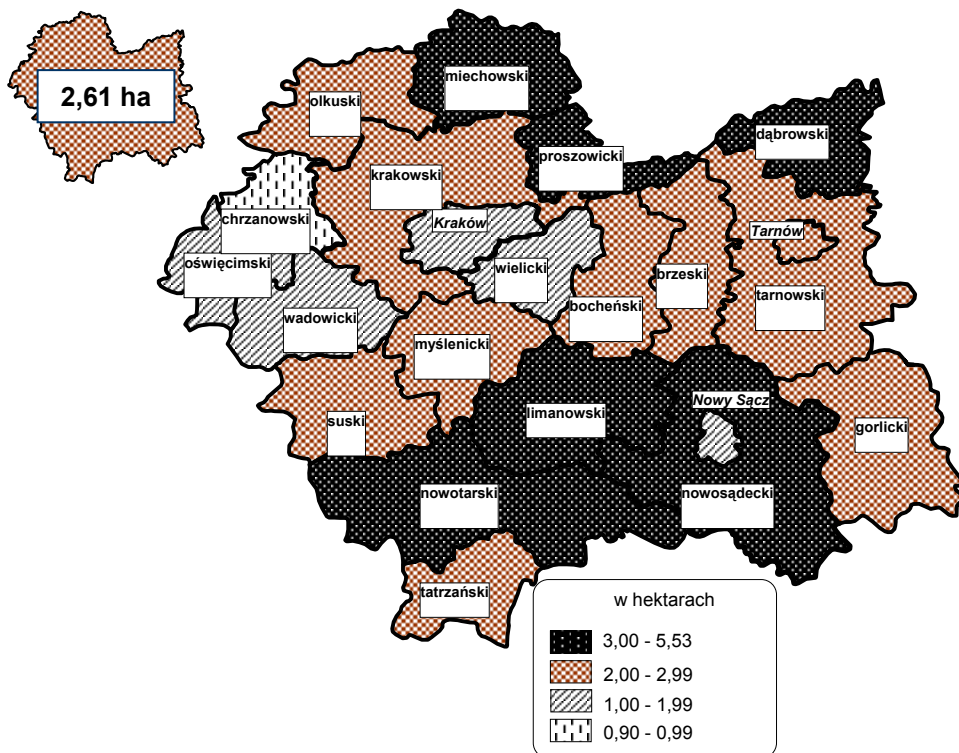
W Polsce inaczej niż w województwie małopolskim zaznaczyła się tendencja do zmian średniego areala gospodarstw rolnych. W porównaniu z rokiem 1996 ubyło 4,3% gospodarstw o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha; stanowiły one w 2002 roku 33,3% ogółu polskich gospodarstw rolnych. Wzrosła jednak o niemal 12% liczba gospodarstw o powierzchni użytków

rolnych 1-2 ha; stanowiły one 17,6% ogólnej liczby gospodarstw. Zmniejszyła się natomiast o ponad 3% ilość gospodarstw największych, o powierzchni użytków rolnych powyżej 10 ha. W 2002 roku stanowiły one 13,0% ogólnej liczby gospodarstw w kraju.

Najmniejsze gospodarstwa rolne, o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha, stanowiły w województwie małopolskim 42,0% ogólnej liczby gospodarstw, w tym w podregionie krakowsko-tarnowskim 45,1%, w podregionie nowosądeckim 34,0%, a w podregionie miasto Kraków 70,0%. Największy udział gospodarstw małych w ogólnej liczbie gospodarstw był w powiatach: chrzanowskim (78,4%), m. Nowy Sącz (71,5%), m. Tarnów (69,0%) i oświęcimskim (65,9%). Najniższy udział odnotowano w najbardziej „rolniczych” powiatach województwa: proszowickim (17,9%), dąbrowskim (20,8%) i miechowskim (21,0%).

Największe gospodarstwa rolne, o powierzchni przekraczającej 10 ha użytków rolnych, zlokalizowane były przede wszystkim w podregionie krakowsko-tarnowskim, gdzie stanowiły 1,9% ogółu gospodarstw. Najwyższy udział, bo aż 13,3% miał powiat miechowski, kolejne lokaty zajęły powiaty proszowicki (6,4%) i dąbrowski (4,3%). W podregionie nowosądeckim udział gospodarstw „dużych” wynosił tylko 0,9%, a największy był w powiatach gorlickim (1,9%) i nowotarskim (1,6%). W podregionie miasto Kraków udział gospodarstw o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 10 ha wynosił zaledwie 0,6%.

Średnia powierzchnia ogólna gospodarstwa rolnego w 2002 r.

Przeciętna powierzchnia 1 gospodarstwa rolnego wynosiła w 2002 roku 2,61 ha (w kraju 6,59 ha) i była mniejsza od ustalonej w 1996 roku o 0,41 ha, tj. o 13,6%. W przekroju terytorialnym największe średnie gospodarstwa odnotowano w powiatach: miechowskim (5,53 ha), proszowickim (4,61 ha), dąbrowskim (4,00 ha) oraz limanowskim (3,57 ha) i nowotarskim (3,52 ha). Najmniejsze gospodarstwa wystąpiły w powiatach: chrzanowskim (0,90 ha), m. Nowy Sącz (1,39 ha), m. Kraków

(1,45 ha), wielickim (1,48 ha) i oświęcimskim (1,79 ha). Duże gospodarstwa zlokalizowane były w północnej, najbardziej produkcyjnej rolniczo części województwa oraz powiatach beskidzkich, poza gorlickim, najmniejsze w powiatach miejskich i powiecie chrzanowskim.

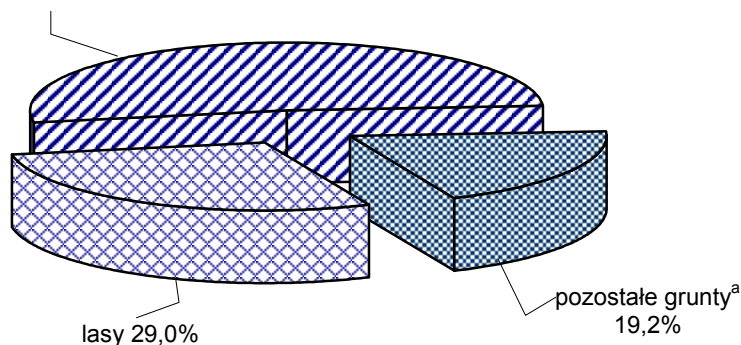
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW

Powszechny Spis Rolny 2002 wykazał, że ogólna powierzchnia województwa, liczona według siedziby użytkownika, wynosiła 1512,7 tys. ha. Użytki rolne obejmowały 783,6 tys. ha i stanowiły blisko 52% tej powierzchni, lasy i grunty leśne 29% a grunty pozostałe, czyli grunty pod zabudowaniami, wodami, drogami i nieużytkami ponad 19%. W skali kraju użytki rolne stanowiły 54%, lasy i grunty leśne 29% a grunty pozostałe 17%.

W porównaniu z danymi z 1996 roku w województwie małopolskim powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych zmniejszyła się o 50,4 tys. ha, tj. o 6,0%. Zmniejszyła się również w tym czasie o 36,6 tys. ha (o 6,6%) powierzchnia gruntów ornych i wyniosła 521,1 tys. ha. Powierzchnia zasiewów wyniosła 383,3 tys. i była mniejsza o 117,0 tys. ha, tj. o 23,4%. Powierzchnia sadów zmniejszyła się do 13,6 tys. ha, tj. o 2,7 tys. ha (o 16,8%). Powierzchnia trwałych użytków zielonych wynosiła w 2002 r. 248,9 tys. ha i była mniejsza o 11,1 tys. ha, tj. o 4,3% od ustalonej w 1996 roku.

Użytkowanie gruntów ogółem w 2002 r.

użytki rolne w gospodarstwach rolnych 51,8%

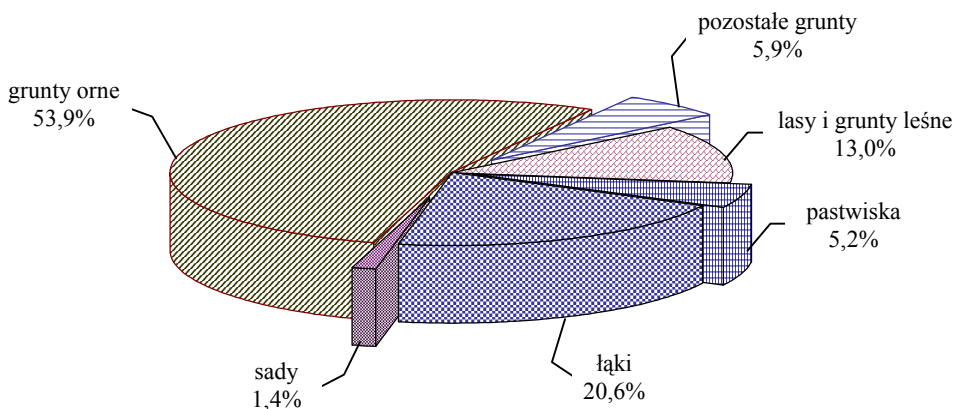

^a W pozycji „pozostałe grunty” zawarto również 32,0 tys. ha użytków rolnych nieużytkowanych rolniczo (tereny budowlane, rekreacyjne).

W porównaniu z wynikami uzyskanymi dla kraju udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych był w województwie małopolskim mniejszy o 7,2 punkta. Udział gruntów ornych był niższy w województwie o 14,2 punkta. Identyczny był udział powierzchni sadów, natomiast udział trwałych użytków zielonych w województwie małopolskim był większy od krajowego o 7,1 punkta.

Sektor prywatny, zdecydowanie przewyższający sektor publiczny, stanowił 97,1% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie, a jego udział w ogólnej powierzchni użytków rolnych, gruntów ornych oraz łąk i pastwisk wynosił po 98,1%.

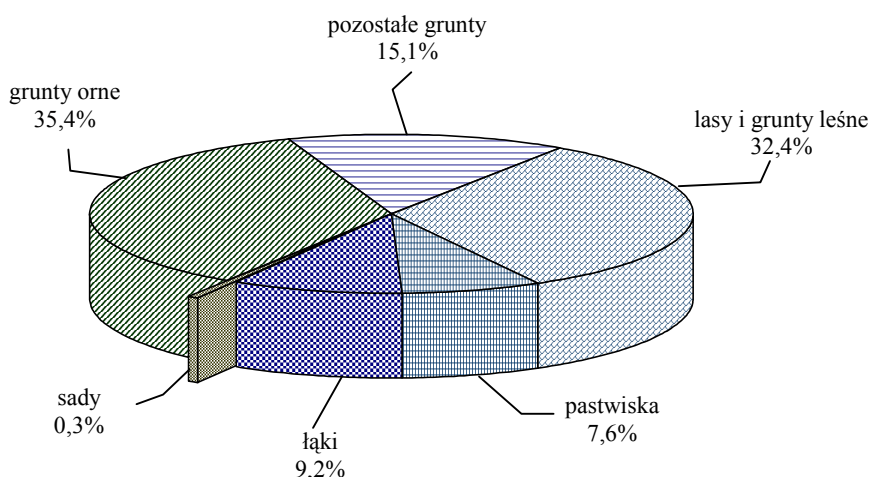
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych sektora prywatnego w 2002 r.

W sektorze prywatnym użytki rolne stanowiły 81,0% powierzchni ogólnej gospodarstw rolnych. Jest to udział o 7,0 punktów niższy, jak ustalony średnio dla kraju. Grunty orne stanowiły 53,9%, o 14,7 punktów mniej jak przeciętny udział krajowy. W województwie małopolskim stwierdzono natomiast wyższy od krajowego udział trwałych użytków zielonych. Łąki i pastwiska stanowiły 25,7% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych sektora prywatnego, gdy średnio dla kraju ustalono 17,9%. Wyższy jest również udział lasów i gruntów leśnych – 13,0%, gdy w kraju 6,1%.

W sektorze publicznym udział użytków rolnych wynosił tylko 52,4% (w kraju 79,0%), gruntów ornych zaledwie 35,4% (w kraju 52,5%).

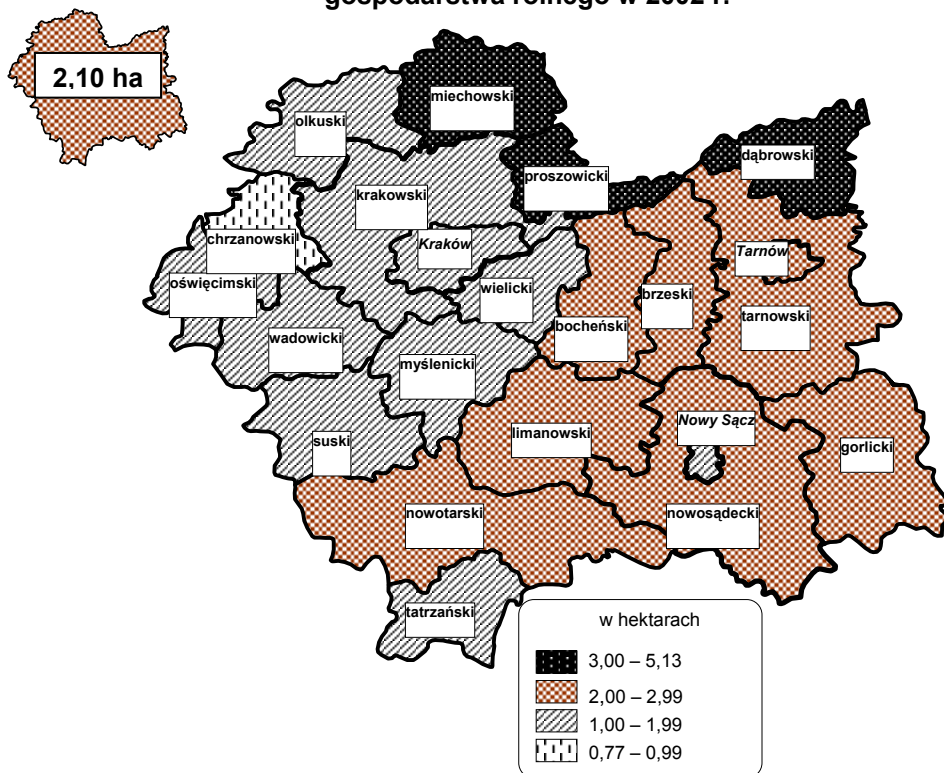
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych sektora publicznego w 2002 r.

Średnia powierzchnia użytków rolnych jednego gospodarstwa rolnego w województwie małopolskim wynosiła 2,10 ha i był to najniższy wskaźnik wojewódzki w Polsce. Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie w kraju wynosiła 5,76 ha, była zatem 2,7 razy większa

od ustalonej dla województwa małopolskiego. Największym rozdrobnieniem rolnictwa poza województwem małopolskim charakteryzowały się województwa: śląskie (2,15 ha), podkarpackie (2,59 ha) i świętokrzyskie (3,65 ha). Warto na tym tle odnotować, że największą średnią powierzchnię użytków rolnych w gospodarstwach zarejestrowano w województwach: zachodniopomorskim (14,27 ha) i warmińsko-mazurskim (14,00 ha).

Średnia powierzchnia użytków rolnych gospodarstwa rolnego w 2002 r.

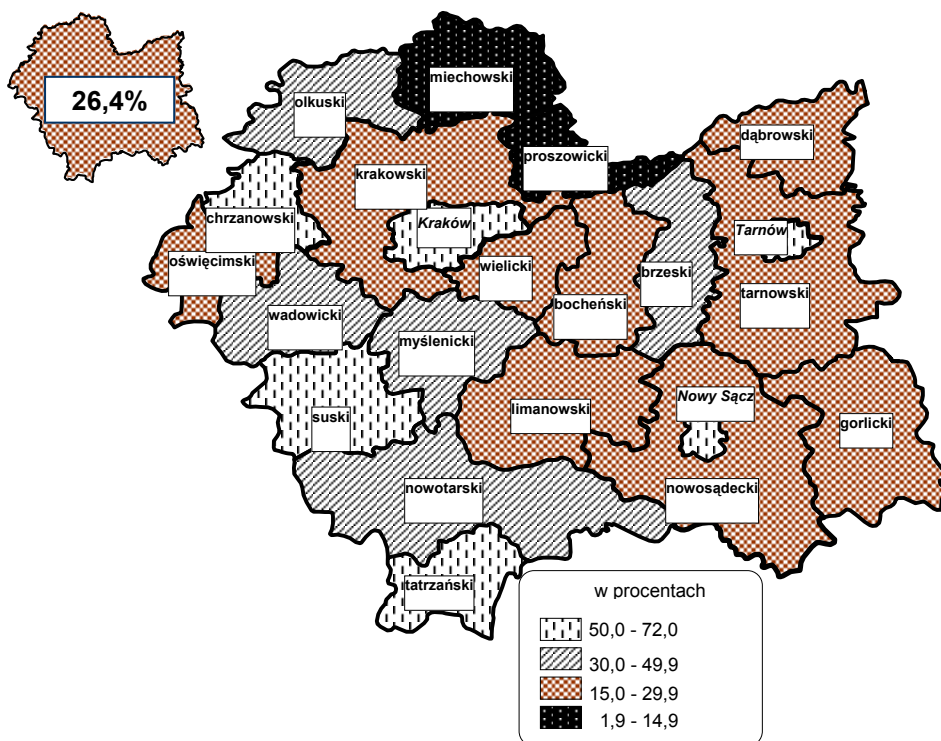
W podregionie krakowsko-tarnowskim średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie wynosiła 2,16 ha, w podregionie nowosądeckim 2,14 ha, a w podregionie miasto Kraków 1,22 ha. Układała się ona na mapie województwa w charakterystyczny sposób. Największą średnią wielkość użytków rolnych w gospodarstwie stwierdzono w północnych powiatach województwa: miechowskim (5,13 ha), proszowickim (4,32 ha) i dąbrowskim (3,50 ha). Najmniejszą odnotowano w powiatach północno-zachodniej części województwa: chrzanowskim (0,77 ha), wielickim (1,30 ha), oświęcimskim (1,41 ha), a także w mieście Nowy Sącz (1,05 ha).

ODŁOGI I UGORY

Znacząco wzrósł w województwie udział ziemi odłogowanej i ugorów w ogólnej powierzchni gruntów ornych. W 1996 roku powierzchnia odłogów i ugorów wynosiła 57,3 tys. ha i stanowiła 10,2% gruntów ornych, natomiast w roku 2002 wzrosła do 137,8 tys. ha i stanowiła 26,4% gruntów ornych, w tym w gospodarstwach indywidualnych wynosiła 132,3 tys. ha, tj. 26,3% powierzchni gruntów ornych. Oznacza to, nieco upraszczając problem, że co czwarty hektar ziemi ornej w województwie nie był uprawiany. W stosunku do roku 1996 powierzchnia odłogów i ugorów wzrosła prawie 2,5-krotnie, co było jednym z podstawowych źródeł spadku powierzchni zasiewów. W kraju przybyło, w porównaniu do 1996 r., ponad 53% ziemi odłogowanej, a udział odłogów i ugorów w ogólnej

powierzchni gruntów ornych wynosił w Polsce 17,6%. Więcej ziemi wyłączanej z uprawy niż w województwie małopolskim odnotowano w województwach: podkarpackim (35,8%), śląskim (34,3%), lubuskim (32,8%) i zachodniopomorskim (27,1%). Najmniej ziemi wyłączanej z uprawy stwierdzono w województwie wielkopolskim – zaledwie 5,9%.

Udział odlogów i ugorów w powierzchni gruntów ornych w 2002 r.

W podregionie krakowsko-tarnowskim udział odlogów i ugorów w ogólnej powierzchni gruntów ornych wynosił 22,0%, w podregionie nowosądeckim 31,9% a w podregionie m. Kraków 60,0%.

Najmniejszy udział odlogów i ugorów odnotowano w powiatach proszowickim (1,9%) i miechowskim (3,6%) podregionu krakowsko-tarnowskiego, a w podregionie nowosądeckim w powiatach: limanowskim (20,5%) i nowosądeckim (21,2%). Największy udział ziemi ornej nie użytkowanej rolniczo był w powiatach: m. Tarnów (72,0%), chrzanowskim (66,0%), m. Nowy Sącz (60,6%) i tatrzańskim (54,9%).

POWIERZCHNIA I STRUKTURA ZASIEWÓW

Ogólna powierzchnia zasiewów w województwie małopolskim wynosiła w 2002 roku 383,4 tys. ha i w porównaniu z rokiem 1996 zmniejszyła się bardzo znacząco, o 117,0 tys. ha, tj. o 23,4%. W porównaniu do pełnego spisu rolnego 1996 zmniejszyła się powierzchnia uprawy zbóż ogółem z 284,8 tys. ha do 256,7 tys. ha, tj. o 9,9%, ziemniaków z 94,1 tys. ha do 63,3 tys. ha, tj. o 32,8%. Bardzo istotnie, bo aż o 60,5% zmniejszyła się powierzchnia uprawy roślin pastewnych.

W kraju w ciągu ostatnich 6 lat ogólna powierzchnia zasiewów zmniejszyła się średnio o 12,5%. Najmniejsze spadki powierzchni zasiewów odnotowano w tych województwach, w których skala i poziom produkcji rolnej są najwyższe tj.: wielkopolskim (o 3,8%), kujawsko-pomorskim

(o 4,1%) i opolskim (o 4,3%). Najbardziej zmniejszyła się powierzchnia zasiewów w województwach: podkarpackim (o 27,1%), śląskim (o 23,3%) i świętokrzyskim (o 20,5%).

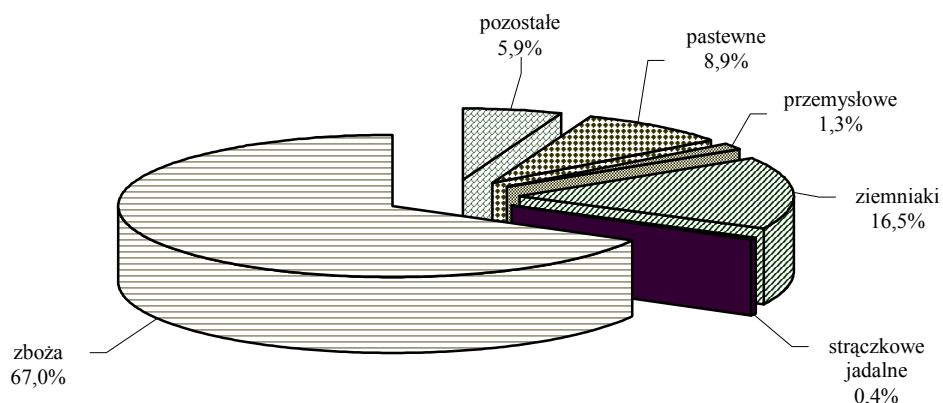
Tabl. 3. Powierzchnia i struktura zasiewów według użytkowników w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor prywatny			Sektor publiczny
		razem	w tym		
			gospodarstwa indywidualne	spółdzielnie produkcji rolniczej	
w hektarach					
Powierzchnia zasiewów					
ogółem	383353	377688	371484	4745	5666
Zboża ogółem ^a	256688	253403	248562	3594	3285
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi ..	245373	242468	238835	2920	2905
Strączkowe jadalne na ziarno	1689	1676	1676	-	13
Ziemniaki	63284	63254	63219	22	30
Przemysłowe	5041	4129	3365	736	913
Pastewne ^b	34028	32986	32571	256	1042
Pozostałe	22623	22240	22091	137	383
w odsetkach					
Powierzchnia zasiewów					
ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Zboża ogółem ^a	67,0	67,1	66,9	75,7	58,0
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	64,0	64,2	64,3	61,5	51,3
Strączkowe jadalne na ziarno	0,4	0,4	0,5	-	0,2
Ziemniaki	16,5	16,7	17,0	0,5	0,5
Przemysłowe	1,3	1,1	0,9	15,5	16,1
Pastewne ^b	8,9	8,7	8,8	5,4	18,4
Pozostałe	5,9	5,9	5,9	2,9	6,8

a Zboża ogółem łącznie z kukurydzą na ziarno. **b** Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi.

W województwie małopolskim w ogólnej powierzchni zasiewów udział sektora prywatnego wyniósł w 2002 r. 98,5%, w tym gospodarstw indywidualnych 96,9%, natomiast sektora publicznego tylko 1,5%. W kraju sektor prywatny stanowił 97,9% ogólnej powierzchni zasiewów (w tym gospodarstwa indywidualne 89,7%). Niewielki był także udział krajowego sektora publicznego, wyniósł 2,1%.

**Udział powierzchni poszczególnych grup upraw
w ogólnej powierzchni zasiewów w 2002 r.**

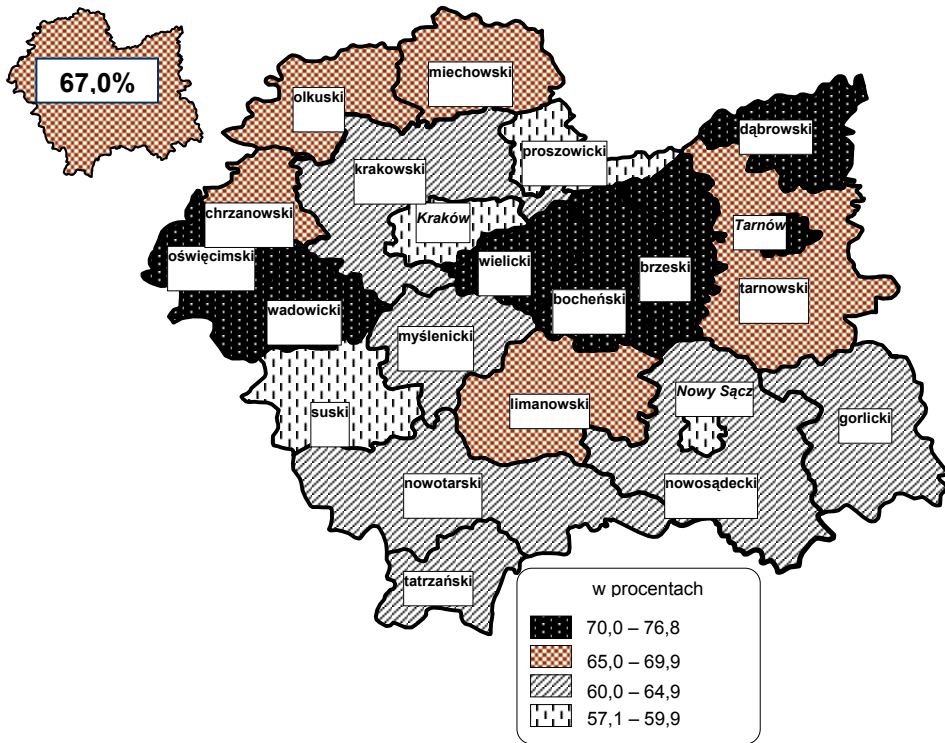

Tabl. 4. Zmiany w powierzchni i strukturze zasiewów

Wyszczególnienie	Zmiany powierzchni zasiewów w 2002 r. w stosunku do 1996 r. w ha		Udział w zasiewach ogółem w odsetkach	
	zwiększono	zmniejszono	1996	2002
Zboża ogółem	-	28080	56,9	67,0
w tym:				
pszenica	-	16499	26,0	29,6
żyto	-	10297	5,2	4,1
jęczmień	2166	-	8,8	12,0
owies	-	6101	6,8	7,2
pszenżyto	-	2611	3,5	3,9
mieszanki zbożowe	-	1606	5,8	7,2
kukurydza na ziarno	6871	-	0,9	2,9
Strączkowe jadalne	-	54	0,3	0,4
Ziemniaki	-	30838	18,8	16,5
Przemysłowe	-	2982	1,6	1,3
Pastewne	-	55074	17,2	8,9
Pozostałe	-	2998	5,1	5,9

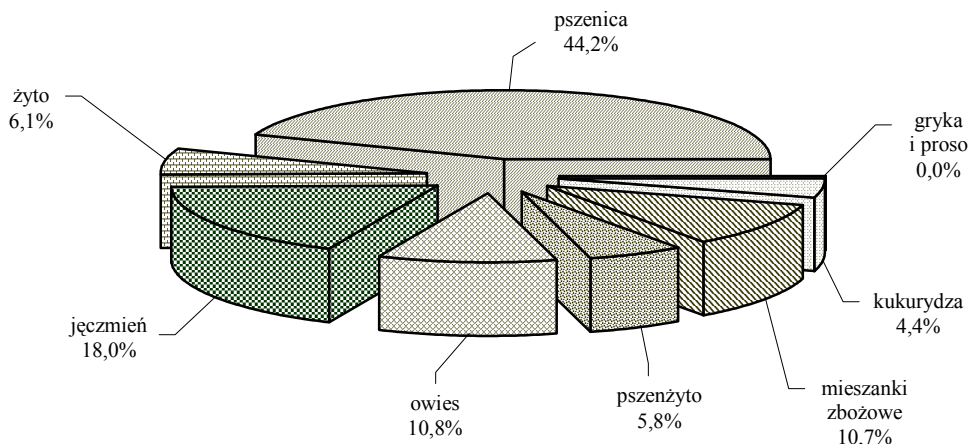
W strukturze zasiewów zboża zajmowały 67,0%. To znacznie więcej, jak w 1996 r., kiedy ich udział wynosił tylko 56,9%, ale w skali kraju daje to ostatnie miejsce wśród 16 województw. Poprzedzające nas bezpośrednio (15 lokata w kraju) województwo podkarpackie ma 70,0% udziału zbóż w zasiewach, a pierwsze w krajowym rankingu województwo lubuskie 81,5%. Średnio w Polsce udział upraw zbóż w ogólnej powierzchni zasiewów wynosił 77,0%.

Udział powierzchni uprawy zbóż w ogólnej powierzchni zasiewów w 2002 r.

W podregionie krakowsko tarnowskim udział zbóż w zasiewach wynosił 68,3%, w podregionie nowosądeckim 64,4%, a w podregionie m. Kraków tylko 57,3%. Najwyższy udział upraw roślin zbożowych spis wykazał w powiatach podregionu krakowsko-tarnowskiego: oświęcimskim (76,8%), wielickim (75,7%) i bocheńskim (73,2%), a w podregionie nowosądeckim w powiatach wadowickim (71,0%) i limanowskim (69,2%). Najmniejszy udział zbóż w uprawach odnotowano w powiatach: m. Nowy Sącz (57,1%), suskim (57,2%), proszowickim (59,7%) i tatrzańskim (61,0%).

Udział powierzchni poszczególnych upraw zbożowych w ogólnej powierzchni zbóż w 2002 r.

Pszenica

Powierzchnia uprawy pszenicy w województwie małopolskim w 2002 r. wynosiła 113,6 tys. ha i była o 16,5 tys. ha (o 12,7%) mniejsza jak przed 6 laty. Udział plantacji pszenicy w ogólnej powierzchni upraw wynosił w 2002 r. 29,6% i był o 3,6 punkta wyższy jak w 1996 r. Ponad 93% upraw pszenicy stanowiła pszenica ozima (w 1996 r. 89,5%). To znacznie więcej, niż średnia dla kraju, która wynosiła tylko 81,2%.

Gospodarstwa indywidualne w województwie małopolskim uprawiały 96,7% pszenicy, spółdzielnie produkcji rolniczej 1,5%, a gospodarstwa państwowe 1,4%.

Wśród 191,3 tys. gospodarstw, które uprawiały w Małopolsce zboża, aż 164,8 tys. czyli 86,2% uprawiało pszenicę, jednak średnia powierzchnia uprawy pszenicy w tych gospodarstwach wynosiła zaledwie 0,69 ha (zboż ogółem 1,34 ha).

- Pszenicę na powierzchni do 1 ha uprawiało 78,0% gospodarstw zajmujących się tą uprawą, ale grupowały one tylko 39,2% areалу upraw pszenicy. Średnia powierzchnia uprawy w 1 gospodarstwie liczyła w tej grupie zaledwie 0,35 ha.
- Na powierzchni 1-2 ha uprawiało pszenicę 15,8% gospodarstw i grupowały one 27,6% obszaru uprawy pszenicy. Średnia powierzchnia uprawy w 1 gospodarstwie liczyła 1,20 ha.
- Na powierzchni 2-5 ha uprawiało pszenicę 5,5% gospodarstw i grupowały one 20,7% areалу. Średnia powierzchnia uprawy w 1 gospodarstwie tej grupy liczyła 2,59 ha.
- Na powierzchni 5-10 ha uprawiało pszenicę 0,5% gospodarstw i grupowały one 4,8% areалу. Średnia powierzchnia uprawy w 1 gospodarstwie tej grupy liczyła 6,15 ha.
- Tylko 274 gospodarstw rolnych, czyli 0,2% uprawiało w województwie małopolskim pszenicę na powierzchni większej jak 10 hektarów, grupowały one 7,6% powierzchni upraw i w tej grupie średni areal uprawy wynosił 31,64 ha.

Ponad 71% powierzchni pszenicy uprawiano w podregionie krakowsko-tarnowskim. Największy obszar jej uprawy to powiaty: krakowski (16,1 tys. ha, tj. 14,1%), tarnowski (14,1 tys. ha, tj. 12,4%) i miechowski (13,0 tys. ha, tj. 11,4%). W podregionie nowosądeckim uprawiano 26,2% pszenicy, przy czym najwięcej w powiatach: nowosądeckim (7,8 tys. ha, tj. 6,8%), gorlickim (5,8 tys. ha, tj. 5,1%) i wadowickim (4,6 tys. ha, tj. 4,0%). W podregionie m. Kraków uprawiano 2,3% pszenicy.

Najmniejszy udział w jej uprawie miały powiaty: tatrzański (39 ha, tj. 0,03%), m. Nowy Sącz (280 ha, tj. 0,2%), m. Tarnów (669 ha, tj. 0,6%) i chrzanowski (819 ha, tj. 0,7%).

Żyto

Powierzchnia uprawy żyta w województwie wynosiła w 2002 r. 15,7 tys. ha i była o 10,3 tys. ha, tj. o blisko 40% mniejsza jak w 1996 roku. O 1,1 punkta spadł także udział uprawy żyta w ogólnym areale zasiewów. Aż 98,5% upraw żyta zlokalizowane było w gospodarstwach indywidualnych, 0,7% w spółdzielniach produkcji rolniczej a zaledwie 0,1% uprawiał sektor publiczny. W województwie małopolskim uprawę żyta prowadziło ogółem 44,8 tys. gospodarstw.

- Żyto na powierzchni do 1 ha uprawiało 89,8% gospodarstw zajmujących się jego produkcją, ale grupowały one 55,5% areалу upraw żyta. Średnia powierzchnia uprawy w 1 gospodarstwie liczyła zaledwie 0,22 ha.
- Na powierzchni 1-2 ha uprawiało żyto 8,6% gospodarstw i grupowały one 28,1% ogólnego obszaru uprawy żyta. Średnia powierzchnia uprawy w 1 gospodarstwie liczyła 1,14 ha.
- Na powierzchni 2-5 ha uprawiało żyto 1,5% gospodarstw i grupowały one 10,1% areалу. Średnia powierzchnia uprawy w 1 gospodarstwie tej grupy liczyła 2,38 ha.

- Na powierzchni 5-10 ha uprawiało żyto 0,1% gospodarstw i grupowały one 1,7% areалу. Średnia powierzchnia uprawy w 1 gospodarstwie liczyła 6,19 ha.
- Tylko 23 gospodarstwa rolne, czyli 0,1% uprawiało w województwie małopolskim żyto na powierzchni większej jak 10 hektarów. Grupowały one 4,6% areалу żyta. Średni obszar jego uprawy wynosił w tej grupie 31,22 ha

Blisko 72% żyta uprawiano w podregionie krakowsko-tarnowskim. Największe obszary tej uprawy to powiaty: tarnowski (1,9 tys. ha, tj. 12,3%), krakowski (1,7 tys. ha, tj. 11,1%) i dąbrowski (1,7 tys. ha, tj. 10,6%). W podregionie nowosądeckim uprawiano 26,0% żyta, przy czym najwięcej w powiatach: nowosądeckim (5,7%), limanowskim (5,3%) i myślenickim (5,0%). W podregionie m. Kraków uprawiano 2,1% żyta.

Najmniejszy udział w jego uprawie miały powiaty: tatrzański (13 ha, tj. 0,01%) , m. Nowy Sącz (18 ha, tj. 0,1%) i m. Tarnów (189 ha, tj. 1,2%).

Jęczmień

Powierzchnia uprawy jęczmienia w województwie w 2002 r. wynosiła 46,1 tys. ha i była o 2,2 tys. ha (o 4,9%) większa jak w 1996 r. Jego udział w ogólnej powierzchni upraw był o 3,2 punkta wyższy jak przed 6 laty. Blisko 80% powierzchni upraw jęczmienia stanowił jęczmień jary (w 1996 r. - 83,2%). To nieco mniej niż średnia dla kraju, która wynosiła 83,1%.

Gospodarstwa indywidualne w województwie małopolskim uprawiały 96,1% jęczmienia, spółdzielnie produkcji rolniczej 2,1%, a gospodarstwa państwowe 1,5%.

Blisko 86% jęczmienia uprawiano w podregionie krakowsko-tarnowskim. Największe obszary tej uprawy to powiaty: miechowski (10,4 tys. ha, tj. 22,6%), krakowski (7,0 tys. ha, tj. 15,3%) i proszowicki (5,2 tys. ha, tj. 11,2%). W podregionie nowosądeckim uprawiano zaledwie 12,8% jęczmienia, przy czym najwięcej w powiatach: wadowickim (1,7 tys. ha, tj. 3,6%), nowotarskim (1,2 tys. ha, tj. 2,6%) i nowosądeckim (1,0 tys. ha, tj. 2,1%). W podregionie m. Kraków uprawiano 1,4% jęczmienia.

Najmniejszy udział w jego uprawie miały powiaty: m. Nowy Sącz (29 ha, tj. 0,1%), tatrzański (47 ha, tj. 0,1%) i m. Tarnów (96 ha, tj. 0,2%).

Owies

Powierzchnia uprawy owsa wynosiła w województwie w 2002 r. 27,8 tys. ha i była o 6,1 tys. ha (o 18,0%) mniejsza jak w 1996 r. Jego udział w ogólnej powierzchni upraw był o 0,4 punkta niższy jak przed 6 laty.

Gospodarstwa indywidualne w województwie małopolskim uprawiały 27,4 tys. ha (98,7%) owsa, gospodarstwa państwowe 200 ha (0,7%), a spółdzielnie produkcji rolniczej tylko 0,2%.

Ponad 53% owsa uprawiano w podregionie nowosądeckim. Największe obszary tej uprawy to powiaty: nowotarski (3,3 tys. ha, tj. 11,9%), limanowski (2,8 tys. ha, tj. 10,0%) i nowosądecki (2,4 tys. ha, tj. 8,5%). W podregionie krakowsko-tarnowskim uprawiano 45,6% jęczmienia, przy czym najwięcej w powiatach: tarnowskim (3,3 tys. ha, tj. 11,8%) i krakowskim (2,1 tys. ha, tj. 7,5%). W podregionie m. Kraków uprawiano 1,1% owsa.

Najmniejszy udział w jego uprawie miały powiaty: m. Nowy Sącz (42 ha, tj. 0,2%), m. Tarnów (184 ha, tj. 0,7%) i chrzanowski (258 ha, tj. 0,9%).

Pszenżyto

Powierzchnia uprawy pszenżyta w województwie w 2002 r. wynosiła 14,8 tys. ha i była o 2,6 tys. ha (o 15,0%) mniejsza jak w 1996 r. Jego udział w ogólnej powierzchni upraw był

o 0,4 punkta niższy, jak przed 6 laty. Blisko 91% powierzchni upraw pszenżyta stanowiło pszenżyto ozime (w 1996 r. 88,7%). To nieco więcej, niż średnia dla kraju, która wynosiła 89,2%.

Gospodarstwa indywidualne w województwie małopolskim uprawiały 14,5 tys. ha czyli 98,2% pszenżyta, spółdzielnie produkcji rolniczej 0,7% a gospodarstwa państwowe 0,5%.

Ponad 63% pszenżyta uprawiano w podregionie krakowsko-tarnowskim. Największe obszary tej uprawy to powiaty: tarnowski i krakowski (po 1,5 tys. ha, tj. po 9,9%) oraz bocheński i brzeski (po 1,1 tys. ha, tj. po 7,6%). W podregionie nowosądeckim uprawiano 35,3% pszenżyta, przy czym najwięcej w powiatach: nowosądeckim (1,5 tys. ha, tj. 10,2%), myślenickim (1,0 tys. ha, tj. 7,0%) i limanowskim (1,0 tys. ha, tj. 6,5%). W podregionie m. Kraków uprawiano 1,5% pszenżyta.

Najmniejszy udział w jego uprawie miały powiaty: tatrzański (7 ha, tj. 0,05%), m. Nowy Sącz (34 ha, tj. 0,2%), i m. Tarnów (124 ha, tj. 0,8%).

Mieszanki zbożowe

Powierzchnia uprawy mieszanek zbożowych wynosiła w województwie małopolskim 27,4 tys. ha i była o 1,6 tys. ha (o 5,5%) mniejsza jak w 1996 r. Ich udział w ogólnej powierzchni upraw był o 1,4 punkta niższy jak przed 6 laty.

Gospodarstwa indywidualne w województwie małopolskim uprawiały 27,3 tys. ha (99,6%) mieszanek, spółdzielnie produkcji rolniczej 0,2% a gospodarstwa państwowe tylko 0,03%.

Ponad 72% mieszanek uprawiano w podregionie krakowsko-tarnowskim. Największe obszary tej uprawy to powiaty: tarnowski (4,2 tys. ha, tj. 15,4%), dąbrowski (3,9 tys. ha, tj. 14,2%) i miechowski (2,8 tys. ha, tj. 10,1%). W podregionie nowosądeckim uprawiano 27,7% mieszanek zbożowych, przy czym najwięcej w powiatach: wadowickim (3,2 tys. ha, tj. 11,7%) i nowosądeckim (1,8 tys. ha, tj. 6,6%). W podregionie m. Kraków uprawiano tylko 0,2% mieszanek. Najmniejszy udział w ich uprawie miały powiaty: tatrzański (3 ha, tj. 0,01%), m. Nowy Sącz (23 ha, tj. 0,1%), nowotarski (116 ha, tj. 0,4%), m. Tarnów (141 ha, tj. 0,5%) i suski (143 ha, tj. 0,5%).

Kukurydza na ziarno

Powierzchnia uprawy kukurydzy na ziarno wynosiła w 2002 roku w województwie małopolskim 11,2 tys. ha i była o 6,9 tys., czyli 2,5-krotnie większa jak w 1996 r.. Kukurydza na ziarno stanowiła 2,9% ogólnej powierzchni upraw i był to udział o 2,0 punkty wyższy jak przed 6 laty.

Gospodarstwa indywidualne w województwie małopolskim uprawiały 85,8% kukurydzy na ziarno, spółdzielnie produkcji rolniczej 6,0%, a gospodarstwa państwowe 2,8%.

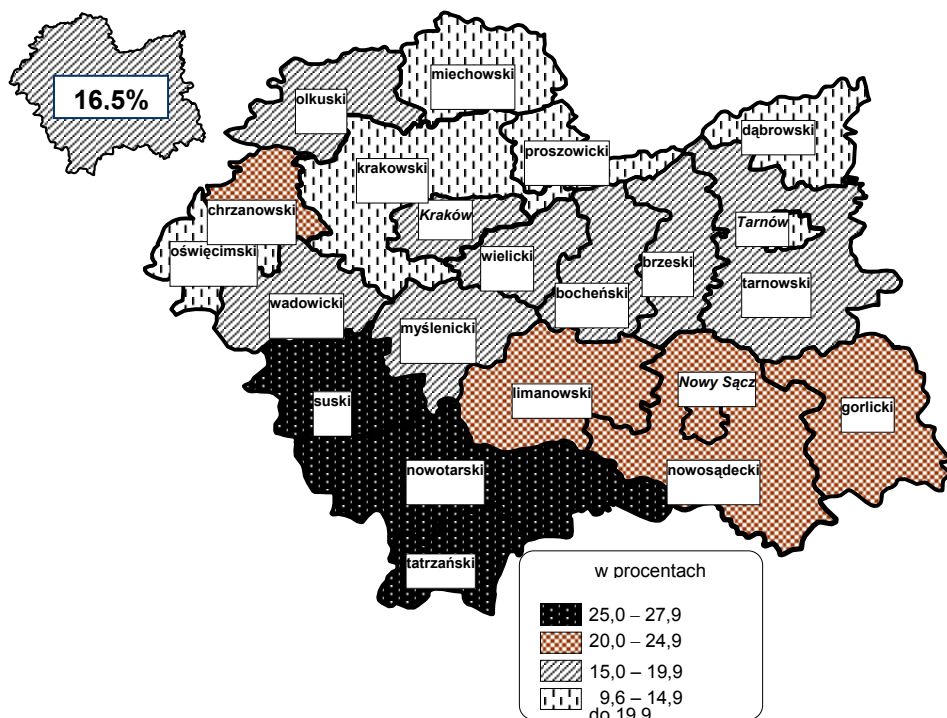
Ziemniaki

Powierzchnia uprawy ziemniaków wynosiła w 2002 roku tylko 63,3 tys. ha i w porównaniu z rokiem 1996 uległa bardzo znacznemu ograniczeniu. W ciągu 6 lat ubyło blisko 31 tys. ha plantacji ziemniaków tj. 32,8%. Ich udział w ogólnej powierzchni zasiewów spadł o 2,3 punkta.

W gospodarstwach indywidualnych uprawiano 63,2 tys. ha (99,9% ziemniaków). Zaledwie 22 ha uprawiały spółdzielnie produkcji rolniczej i 30 ha gospodarstwa sektora publicznego.

Ponad 61% ziemniaków uprawiano w podregionie krakowsko-tarnowskim. Największe obszary ich uprawy to powiaty: tarnowski (8,1 tys. ha, tj. 12,7%), krakowski (7,1 tys. ha, tj. 11,1%) i miechowski (5,1 tys. ha, tj. 8,1%). W podregionie nowosądeckim uprawiano 37,0% ziemniaków, przy czym najwięcej w powiatach: nowosądeckim (5,4 tys. ha, tj. 8,6%), limanowskim (3,5 tys. ha, tj. 5,6%) i gorlickim (3,4 tys. ha, tj. 5,4%). W podregionie m. Kraków uprawiano 1,9% ziemniaków. Najmniej ziemniaków uprawiano w powiatach: m. Nowy Sącz (173 ha, tj. 0,3%), tatrzańskim (193 ha, tj. 0,3%) i m. Tarnów (262 ha, tj. 0,4%).

Udział powierzchni uprawy ziemniaków w ogólnej powierzchni zasiewów w 2002 r.

W województwie małopolskim powierzchnia uprawy ziemniaków zajmowała przeciętnie 16,5% ogólnej powierzchni upraw. W podregionie krakowsko-tarnowskim było to średnio 14,4%, w podregionie nowosądeckim 22,0%, natomiast w podregionie m. Kraków 15,2%.

Najwyższy udział plantacji ziemniaków w ogólnej powierzchni upraw notowano w powiatach: nowotarskim (27,9%), suskim (27,6%) i tatrzańskim (26,7%) a w podregionie krakowsko-tarnowskim w powiatach chrzanowskim (22,3%), brzeskim (18,8%) i tarnowskim (18,1%). Najmniejszy udział upraw ziemniaków w powierzchni ogólnej odnotowano w podregionie krakowsko-tarnowskim w powiatach: proszowickim (9,6%), m. Tarnów (10,2%) i oświęcimskim (11,1%) a w podregionie nowosądeckim w powiecie wadowickim (17,0%).

W województwie małopolskim uprawę ziemniaków prowadziło ogółem 206,7 tys. gospodarstw.

- Ziemniaki na powierzchni do 1 ha uprawiało 95,9% gospodarstw zajmujących się ich produkcją i grupowały one 81,1% całego areалу upraw ziemniaków. Średnia powierzchnia uprawy w 1 gospodarstwie liczyła zaledwie 0,26 ha.
- Na powierzchni 1-2 ha uprawiało ziemniaki 3,3% gospodarstw i grupowały one 12,4% obszaru upraw ziemniaków. Średnia powierzchnia uprawy w 1 gospodarstwie liczyła 1,14 ha.
- Na powierzchni 2-5 ha uprawiało ziemniaki 0,7% gospodarstw i grupowały one 5,5% ich areалу. Średnia powierzchnia uprawy w 1 gospodarstwie tej grupy liczyła 2,48 ha.
- Na powierzchni 5-10 ha uprawiało ziemniaki mniej niż 0,1% gospodarstw, grupowały one 0,8% areалу. Średnia powierzchnia uprawy ziemniaków w 1 gospodarstwie tej grupy wyniosła 6,13 ha

- Tylko 9 gospodarstw rolnych w województwie małopolskim uprawiało ziemniaki na powierzchni większej jak 10 hektarów, grupowały one 0,2% ogólnego areалу upraw ziemniaków, a średni obszar ich uprawy wynosił w tej grupie 13,67 ha

Przemysłowe

Powierzchnia uprawy roślin przemysłowych wynosiła w 2002 roku w województwie małopolskim 5,0 tys. ha i była o 3,0 tys. ha (o 37,2%) mniejsza jak w 1996 r. Ich udział w ogólnej powierzchni upraw wyniósł 1,3% i był o 0,3 punkta niższy jak przed 6 laty. W kraju rośliny zaliczane do przemysłowych uprawiano na powierzchni stanowiącej 7,0% ogólnej powierzchni zasiewów. W porównaniu z rokiem 1996 udział ich uprawy w ogólnej powierzchni upraw był większy o 0,8 punkta.

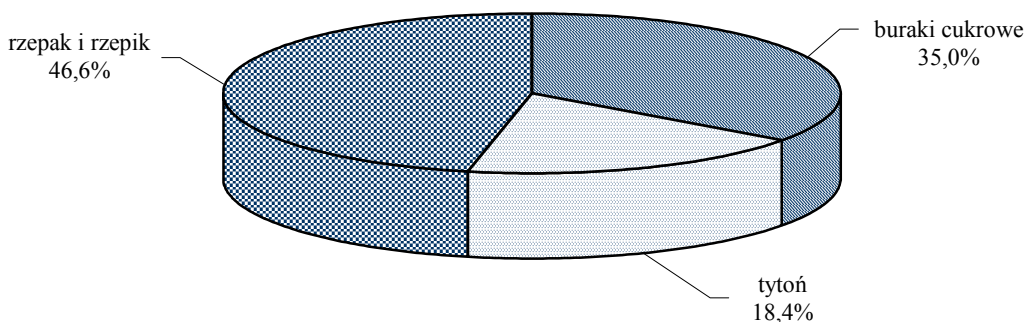
Powierzchnia uprawy buraków cukrowych wynosiła w województwie 1,8 tys. ha i była o 40,6% mniejsza jak w 1996 roku.

Rzepak i rzepik uprawiany był na powierzchni 2,3 tys. ha, o 7,8% większej jak przed 6 laty.

Plantacje tytoniu zajmowały 0,9 tys. ha, areal 3 razy mniejszy jak w 1996 roku.

W województwie małopolskim gospodarstwa indywidualne uprawiały 66,9% roślin przemysłowych, spółdzielnie produkcji rolniczej 14,6% a gospodarstwa państwowe 16,8%.

Udział powierzchni poszczególnych upraw przemysłowych w ogólnej powierzchni zasiewów roślin przemysłowych w 2002 r.

Ponad 82% roślin przemysłowych uprawiano w podregionie krakowsko-tarnowskim, 13,2% w podregionie miasto Kraków i tylko 4,8% w podregionie nowosądeckim.

Z ogólnej powierzchni uprawy buraków cukrowych wynoszącej 1763 ha blisko 92% zlokalizowane było w podregionie krakowsko-tarnowskim, przede wszystkim w powiatach: miechowskim (564 ha, tj. 32,0%), tarnowskim (385 ha, tj. 21,8%) i dąbrowskim (232 ha, tj. 13,2%), a 142 ha tj. 8,1% w podregionie m. Kraków.

Buraki cukrowe uprawiało łącznie 866 gospodarstw, w tym 162 gospodarstwa na powierzchni 2-3 ha, 72 gospodarstwa na powierzchni 3-5 ha, a zaledwie 41 gospodarstw uprawiało buraki cukrowe na powierzchni przekraczającej 5 ha.

Rzepak i rzepik uprawiane były na powierzchni 2349 ha. W podregionie krakowsko-tarnowskim zlokalizowanych było 67,6% ich plantacji, przy czym najwięcej w powiatach: oświęcimskim (403 ha, tj. 17,2%), krakowskim (361 ha, tj. 15,4%) i tarnowskim (319 ha, tj. 13,6%). W podregionie nowosądeckim rzepak uprawiany był w powiatach limanowskim (130 ha, tj. 5,5%) i wadowickim (105 ha, tj. 4,5%).

Rzepak i rzepik uprawiało łącznie 95 gospodarstw, w tym 20 na powierzchni mniejszej jak 2 ha, 8 gospodarstw na powierzchni 2-3 ha, 5 gospodarstw na powierzchni 5-10 ha, 16 gospodarstw na powierzchni 3-5 ha i 46 gospodarstw na powierzchni większej jak 10 ha.

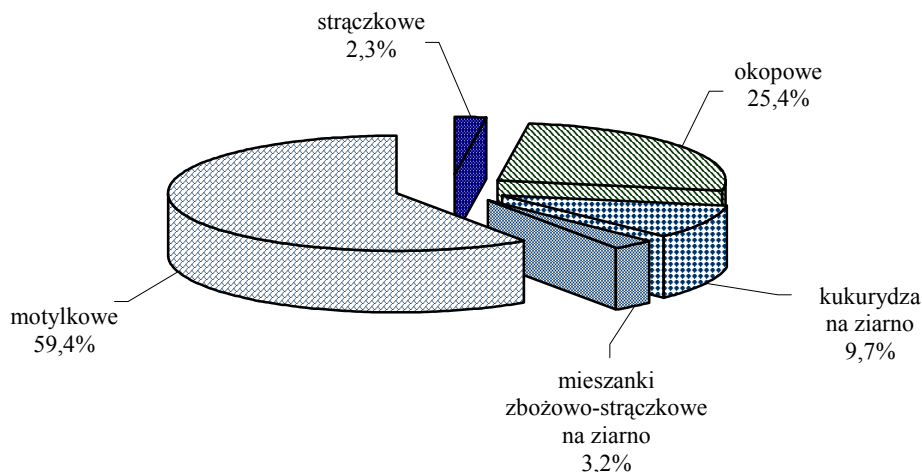
Tytoń uprawiany był na łącznym obszarze 929 ha, przede wszystkim w podregionie krakowsko-tarnowskim (99,6%), głównie w powiatach: proszowickim (769 ha, tj. 82,8%), krakowskim (103 ha, tj. 11,1%) i miechowskim (45 ha, tj. 4,8%).

Pastewne

Bardzo istotnie zmniejszyła się, w porównaniu z rokiem 1996, powierzchnia uprawy roślin pastewnych. W 2002 roku wynosiła ona łącznie 34,0 tys. ha, podczas gdy w 1996 roku 86,1 tys. ha. Oznacza to 2,5-krotny spadek powierzchni przeznaczonej pod uprawy pastewne. Również w skali kraju tendencja ta zaznaczyła się bardzo mocno – powierzchnia przeznaczona pod uprawy pastewne zmniejszyła się w tym czasie o 44,7%.

W gospodarstwach indywidualnych województwa małopolskiego zlokalizowane było 95,7% wszystkich upraw pastewnych (w tym 99,0% upraw motylkowych), w spółdzielniach produkcji rolniczej 0,8% upraw pastewnych, a w gospodarstwach państwowych 2,8% arealu tych roślin.

Udział powierzchni poszczególnych upraw pastewnych w ogólnej powierzchni zasiewów roślin pastewnych w 2002 r.

W podregionie krakowsko-tarnowskim uprawiano łącznie 64,7% roślin pastewnych. Największe obszary przeznaczono pod te uprawy w powiatach: krakowskim (4,2 tys. ha, tj. 12,3%), tarnowskim (3,9 tys. ha, tj. 11,5%) i miechowskim (3,8 tys. ha, tj. 11,2%). W podregionie nowosądeckim zlokalizowane było 33,6% upraw pastewnych, przede wszystkim w powiatach: nowosądeckim (3,4 tys. ha, tj. 10,0%), myślenickim (2,1 tys. ha, tj. 6,2%) i gorlickim (1,7 tys. ha, tj. 4,9%). W podregionie m. Kraków uprawiano 1,8% roślin pastewnych.

Najmniej upraw pastewnych w województwie małopolskim stwierdzono w powiatach: tatrzańskim (85 ha, tj. 0,2%), m. Nowy Sącz (95 ha, tj. 0,3%) i chrzanowskim (123 ha, tj. 0,4%).

Warzywa

Łączna powierzchnia warzyw gruntowych uprawianych w województwie małopolskim w 2002 r. wynosiła 16,6 tys. ha i była o 1,6 tys. ha, tj. o 9,0% mniejsza od zanotowanej w pełnym spisie 1996 roku. W kraju areal na jakim uprawiane były warzywa gruntowe zmniejszył się w tym samym okresie o 27,6%.

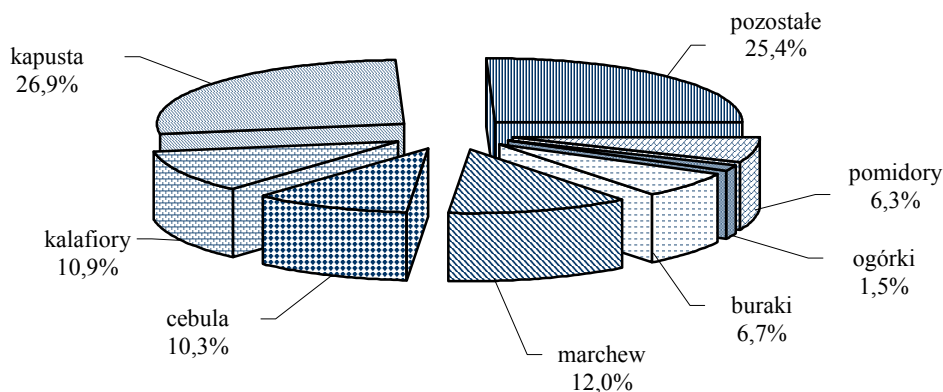
Niemal cała produkcja warzyw odbywała się w gospodarstwach indywidualnych – stwierdzono w nich 99,6% ogólnego obszaru upraw warzyw gruntowych.

Zdecydowanie najwięcej warzyw gruntowych uprawiano w podregionie krakowsko-tarnowskim – zlokalizowane tam było 87,6% plantacji. W podregionie nowosądeckim uprawiano 9,0% a w podregionie miasto Kraków 3,4% warzyw gruntowych. Najwięcej upraw warzywnych prowadzonych jest w podregionie krakowsko-tarnowskim w powiatach: proszowickim (5,3 tys. ha, tj. 31,9%), krakowskim (4,5 tys. ha, tj. 27,3%) i miechowskim (2,9 tys. ha, tj. 17,6%). W podregionie nowosądeckim najwięcej warzyw uprawiano w powiatach: nowosądeckim (495 ha, tj. 3,0%), wadowickim (354 ha, tj. 2,1%) i gorlickim (248 ha, tj. 1,5%).

Najmniej warzyw gruntowych spis ustalili w powiatach: tatrzańskim (1ha), nowotarskim (33 ha), suskim (37 ha) i m. Nowy Sącz (38 ha).

Niektóre powiaty wyspecjalizowały się w uprawie poszczególnych gatunków warzyw uprawiając na swoim obszarze znaczną część ich plantacji. I tak powiat miechowski uprawia 37,5% kapusty (1681 ha), powiat krakowski 54,3% kalafiorów (983 ha), a powiat proszowicki 58,3% cebuli (999 ha).

Udział powierzchni uprawy poszczególnych gatunków warzyw gruntowych w ogólnej powierzchni upraw warzyw w 2002 r.

Warzywa uprawiało w województwie małopolskim łącznie 67,9 tys. gospodarstw z tego 93,6% na powierzchni mniejszej jak 1 ha. Grupowały one 33,0% powierzchni upraw warzyw. Na powierzchni 1-2 ha uprawiało warzywa 2143 gospodarstwa, tj. 3,2% ogółu uprawiających grupując 17,3% powierzchni. Na powierzchni 2-10 ha warzywa uprawiało 2147 gospodarstw, tj. 3,1% ogółu grupując 44,7% powierzchni ich uprawy. Tylko 48 najbardziej wyspecjalizowanych gospodarstw (0,1%) uprawiało warzywa na powierzchni większej jak 10 hektarów, grupując 5,0% całkowitego obszaru upraw warzyw gruntowych.

Truskawki

Plantacje truskawek w województwie małopolskim zajmowały w 2002 r. 1501 ha. Od 1996 r. ubyło 905 ha ich upraw, tj. 37,6%. W skali kraju w ciągu 6 lat ubyło 29,2% tej uprawy.

W podregionie krakowsko-tarnowskim uprawiano 78,9% truskawek, w tym najwięcej w powiatach: dąbrowskim (385 ha, tj. 25,6%), krakowskim (371 ha, tj. 24,7%) i bocheńskim (123 ha, tj. 8,2%). W podregionie nowosądeckim uprawiano 18,7%, w tym najwięcej w powiatach: nowosądeckim (136 ha, tj. 9,1%), limanowskim (51 ha, tj. 3,4%) i wadowickim (32 ha, tj. 2,1%). W podregionie m. Kraków uprawiano 2,5% ogólnego arealu truskawek. Najmniejsze obszary uprawy tych owoców zarejestrowano w powiatach: tatrzańskim (1 ha, tj. 0,1 ha) i m. Nowy Sącz (3 ha, tj. 0,2%).

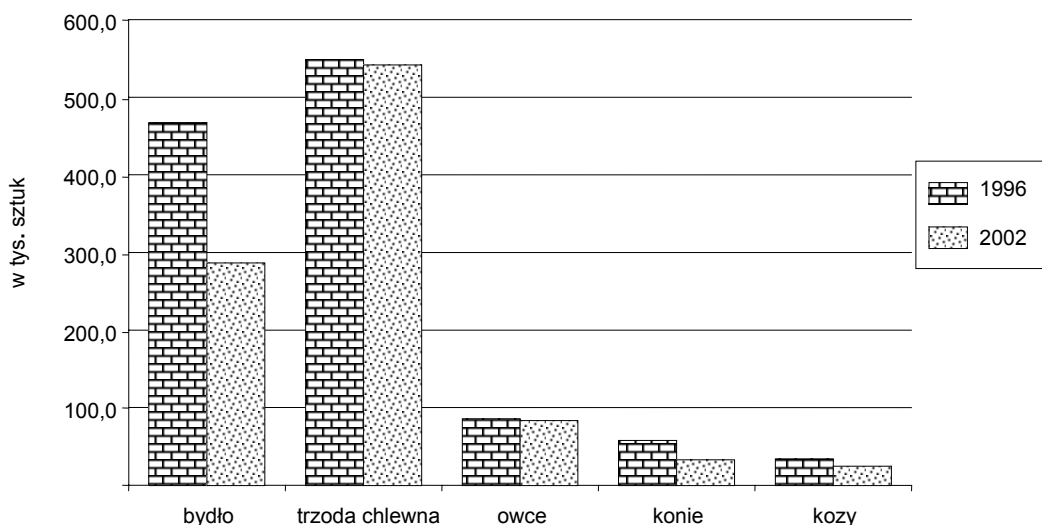
POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

Produkcja zwierzęca jest w województwie małopolskim przeważającym kierunkiem produkcji rolnej. Wartość skupu produktów zwierzęcych w województwie wyniosła w 2001 r. 83,4% ogólnej wartości skupu produktów rolnych. Zatem stan pogłowia, a co za tym idzie i wielkość produkcji zwierzęcej w dużej mierze determinują dochody decydujące o poziomie życia osób związanych z małopolskim rolnictwem.

Powszechny Spis Rolny 2002 dostarczył szeregu informacji o aktualnym stanie pogłowia zwierząt gospodarskich, strukturze wiekowej stada i liczbie gospodarstw rolnych województwa małopolskiego utrzymujących inwentarz żywy. W poszczególnych gatunkach spisane pogłowia wynosiło:

- bydło 287,3 tys. sztuk, w tym krów 181,4 tys. sztuk,
- trzoda chlewna 542,5 tys. sztuk, w tym loch na chów 65,6 tys. sztuk,
- owce 83,8 tys. sztuk, w tym maciorek 1-rocznych i starszych 46,0 tys. sztuk,
- konie 33,4 tys. sztuk, w tym 3-letnich i starszych 24,3 tys. sztuk,
- kozy 25,0 tys. sztuk,
- króliki (samice) 193,2 tys. sztuk,
- drób ogółem 10231,2 tys. sztuk,
- pszczoły 53,9 tys. sztuk.

Zwierzęta gospodarskie w latach 1996 i 2002

W porównaniu z pełnym spisem rolnym 1996 roku wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2002 wykazały w województwie małopolskim spadek pogłowia zwierząt gospodarskich: bydła o 180,8 tys. sztuk (o 38,6%), trzody chlewnej o 6,9 tys. sztuk (o 1,2%), owiec o 2,5 tys. sztuk (o 2,8%), koni o 24,8 tys. sztuk (o 42,7%), kóz o 9,5 tys. sztuk (o 27,5%) i znaczny wzrost pogłowia drobiu o 1738,0 tys. sztuk (o 20,5%). W skali kraju odnotowano niższy jak w województwie małopolskim spadek pogłowia bydła (o 22,5%), podobny spadek pogłowia koni (o 42,1%) i dużo większy spadek pogłowia owiec (o 37,4%). Podobnie jak w województwie małopolskim w Polsce wystąpił wzrost pogłowia drobiu

(o 23,5%), natomiast pogłowie trzody chlewnej nieznacznie wzrosło (o 3,7%), podczas gdy w województwie małopolskim odnotowano niewielki spadek.

Tabl. 5. Pogłowie zwierząt gospodarskich według użytkowników w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor prywatny			Sektor publiczny
		razem	w tym		
			gospodarstwa indywidualne	spółdzielnie produkcji rolniczej	
w sztukach					
Bydło	287291	284288	282451	1026	3003
w tym krowy	181375	180066	179217	518	1309
Owce	83821	82919	82812	20	902
w tym maciorki 1-roczone i starsze	46020	45406	45319	20	614
Drób ogółem	10231247	10228572	365271	9779198	2675
Konie	33356	32887	32740	24	469
Kozy	25017	24914	24914	-	103
Trzoda chlewna	542476	539143	522352	16269	3333
w tym lochy	65646	65311	62871	2391	335
w odsetkach					
Bydło	100,0	99,0	98,3	0,4	1,0
w tym krowy	100,0	99,3	98,8	0,3	0,7
Owce	100,0	98,9	98,8	0,0	1,1
w tym maciorki 1-roczone i starsze	100,0	98,7	98,5	0,0	1,3
Drób ogółem	100,0	100,0	3,6	95,6	0,0
Konie	100,0	98,6	98,2	0,1	1,4
Kozy	100,0	99,6	99,6	-	0,4
Trzoda chlewna	100,0	99,4	96,3	3,0	0,6
w tym lochy	100,0	99,5	95,8	3,6	0,5

Bydło

Pogłowie bydła w województwie małopolskim liczyło w 2002 r. 287,3 tys. sztuk, tj. o 180,8 tys. sztuk (o 38,6%) mniej niż w 1996 r., a w porównaniu do czerwca 2001 roku zmniejszyło się o 47,0 tys. sztuk, tj. o 14,1%. Pogłowie bydła w kraju było niższe od stanu notowanego w 1996 r. o 22,5%, a w porównaniu do czerwca 2001 niższe o 3,5%.

Pogłowie krów wynosiło 181,4 tys. sztuk i zmniejszyło się w porównaniu z rokiem 1996 o 95,7 tys. sztuk, tj. o 34,5%, a w porównaniu do czerwca 2001 roku zmniejszyło się o 27,4 tys. sztuk, tj. o 13,1%. Pogłowie krów w kraju w porównaniu z notowanym w 1996 r. zmniejszyło się o 17,0%, a w porównaniu z czerwcem 2001 r. zmniejszyło się o 4,4%.

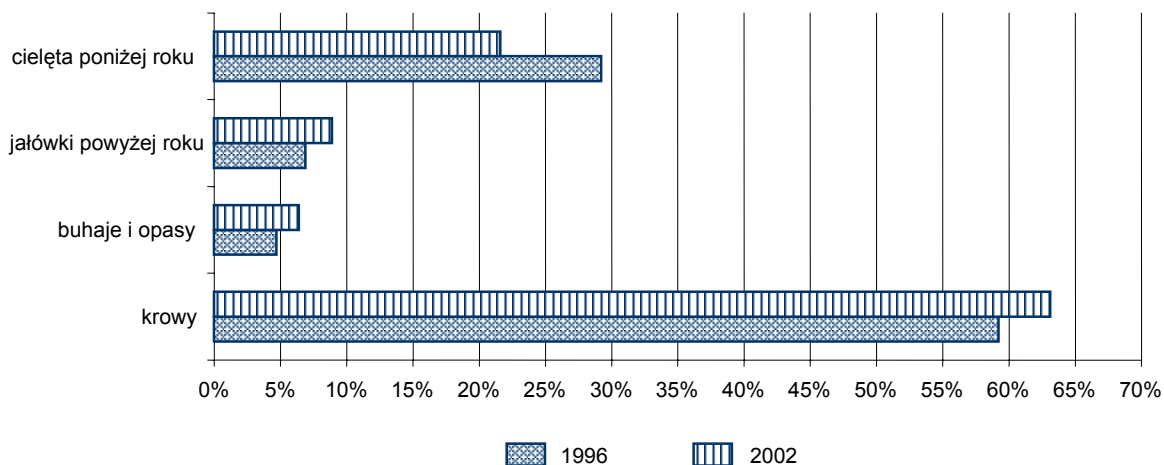
Liczebność pozostałego bydła wynosiła w województwie 105,9 tys. sztuk i zmniejszyła się o 85,2 tys. sztuk, tj. o 44,6% w porównaniu z rokiem 1996 i o 19,7 tys. sztuk (o 15,7%) w stosunku do czerwca 2001 r.

W województwie małopolskim utrzymywano ogółem 5,2% krajowego pogłowia bydła i 6,3% pogłowia krów. Dało to Małopolsce 8 lokatę w kraju. Zdecydowane pierwsze miejsce w kraju miało województwo mazowieckie, w którym skupiało się 16,5% krajowego pogłowia bydła i 18,3% pogłowia krów, a najmniejszy udział miało województwo lubuskie – 1,3% pogłowia bydła i 1,1% pogłowia krów.

W sektorze prywatnym województwa małopolskiego utrzymywano w 2002 r. 99,0% bydła i 99,3% krów. W kraju udział sektora prywatnego w ogólnym pogłowie bydła wynosił 98,2%, a krów 98,4%. W gospodarstwach indywidualnych województwa utrzymywano w 2002 roku 98,3% bydła i 98,8% krów, natomiast w kraju odpowiednio 94,5% i 95,3%. Spółdzielnie produkcji rolniczej skupiały 0,4% bydła i 0,3% krów. W kraju w spółdzielniach utrzymywano 1,1% bydła i 0,9% krów. W gospodarstwach państwowych utrzymywano 1,0% pogłowia bydła i 0,7% pogłowia krów; w kraju 1,8% bydła i 1,5% krów.

Udział krów w całym pogłowie bydła wynosił w województwie 63,1% przy średniej krajowej 51,9%. Daje to Małopolsce 2 lokatę w kraju za województwem podkarpackim, w którym udział krów w stadzie bydła sięgał niemal 73%. Ostatnią 16 lokatę zajmowało województwo wielkopolskie, gdzie udział krów w stadzie wyniósł 41,1%.

Struktura pogłowia bydła w latach 1996 i 2002

W strukturze wiekowej bydła w porównaniu do roku 1996 r., przy bardzo istotnym spadku pogłowia, odnotowano wzrost udziału krów w stadzie (o 3,9 pkt), jałówek (o 2,0 pkt), byczków, buhajów i opasów (o 1,7 pkt), natomiast znaczny spadek udziału cieląt poniżej 1 roku (o 7,7 pkt). Wyniki te oznaczają, że chociaż proces likwidowania pogłowia bydła nadal trwa następuje ukierunkowanie chowu bydła na produkcję mleka.

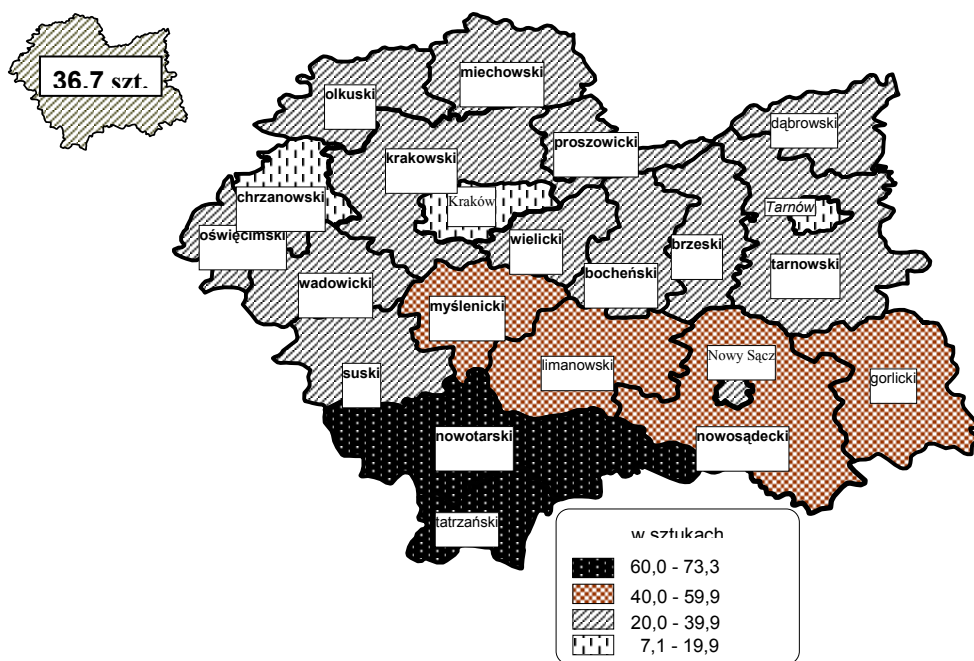
W podregionie nowosądeckim utrzymywano 165,9 tys. sztuk bydła czyli 57,7% małopolskiego pogłowia zwierząt tego gatunku, w tym najwięcej w powiatach: nowotarskim (44,3 tys. sztuk, tj. 15,4%) i nowosądeckim (32,9 tys. sztuk, tj. 11,5%). Podregion krakowsko-tarnowski skupiał 119,6 tys. sztuk

bydła, tj. 41,6% pogłowia bydła w województwie. Najwięcej w powiatach tarnowskim (23,8 tys. sztuk, tj. 8,3%) i krakowskim (16,5 tys. sztuk, tj. 5,7%). W podregionie m. Kraków stwierdzono 1,9 tys. sztuk, tj. 0,6% całego pogłowia bydła.

Najwięcej krów, bo 58,6%, utrzymywano w podregionie nowosądeckim w powiatach nowotarskim (14,8%) i nowosądeckim (12,4%). W podregionie krakowsko-tarnowskim stwierdzono 40,8% krów, najwięcej w powiatach tarnowskim 9,2% i krakowskim 5,5%, a w podregionie m. Kraków 0,5% ogólnego pogłowia krów w województwie.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych wynosiła w województwie małopolskim 36,7 przy średniej krajowej 32,7. Dawało to Małopolsce 6 lokatę w kraju, przy czym prowadzące w krajowym rankingu obsady bydła województwo podlaskie odnotowało ten wskaźnik na wysokości 59,9 szt. Najniższą obsadę bydła zanotowano w województwie zachodniopomorskim - wynosiła zaledwie 12,1 sztuk na 100 ha użytków rolnych.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w 2002 r.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych układała się w województwie w charakterystyczny sposób. Średnia obsada podregionu nowosądeckiego wynosiła 50,3 sztuk, podregionu krakowsko-tarnowskiego 27,9 sztuk, natomiast podregionu miasto Kraków 7,1 sztuk. Najwyższa była obsada w powiatach tatrzańskim (73,3) i nowotarskim (64,2), gdzie produkcja mleka, a przede wszystkim żywca wołowego jest obok hodowli owiec, najbardziej naturalnym kierunkiem rolnictwa. Wysoka była obsada bydła w górzystym „pasie południowym”, tj. powiatach: limanowskim (55,5), nowosądeckim (52,6), gorlickim (45,1) i myslenickim (40,4), gdzie ze względu na naturalne warunki przyrodnicze utrzymywanie bydła jest bardziej opłacalne, jak chów trzody i uprawy podstawowych ziemiopłodów. W podregionie nowosądeckim najniższą obsadę bydła odnotowano w m. Nowy Sącz (26,4) i powiecie wadowickim (28,2). W podregionie krakowsko-tarnowskim najwyższą obsadę bydła odnotowano

w powiatach: bocheńskim (36,2), miechowskim (33,9) i brzeskim (32,5). Najniższą obsadę była stwierdzono w m. Tarnów (8,9) i w powiecie chrzanowskim (9,8).

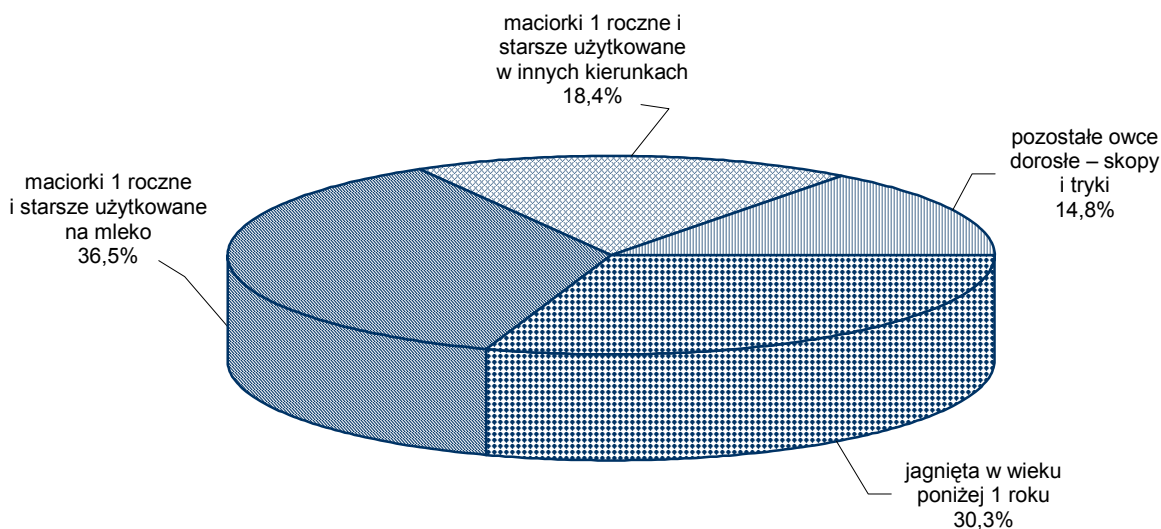
Owce

W 2002 r. w województwie małopolskim utrzymywano 83,8 tys. owiec, zaledwie o 2,8% mniej jak w 1996 roku. W kraju w tym samym czasie spadek pogłowia owiec wyniósł 37,4%.

Województwo małopolskie skupiało jedną czwartą krajowego pogłowia owiec. Kolejne w rankingu ilościowym województwo wielkopolskie posiadało już tylko 46,8 tys. sztuk, tj. ok. 14% krajowego pogłowia.

W sektorze prywatnym odnotowano 98,9% owiec (w kraju 94,5%). Gatunek ten utrzymywany był w Małopolsce przede wszystkim przez gospodarstwa indywidualne, w których skupione było 98,8% pogłowia (w kraju 90,2%). Spółdzielnie produkcji rolniczej utrzymywały 0,02% pogłowia owiec, a gospodarstwa państwowe 1,1%. W kraju spółdzielnie produkcji rolniczej 2,4%, a gospodarstwa państwowe 5,4%.

**Struktura pogłowia owiec
według grup produkcyjno – użytkowych w 2002 r.**

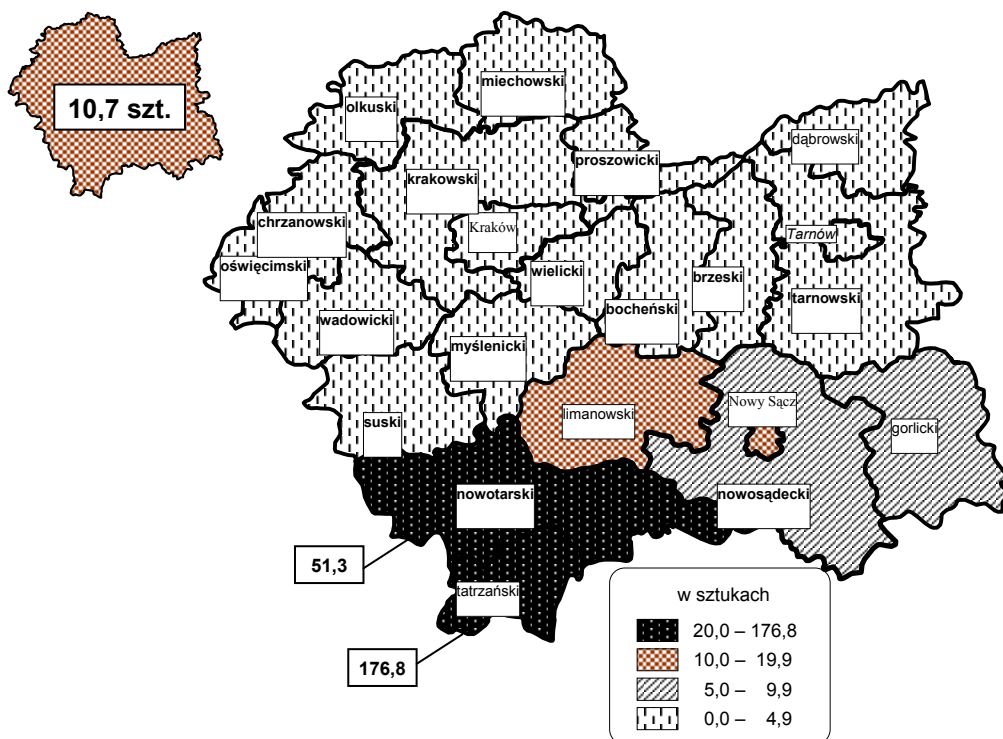

Maciorki 1-roczone i starsze, stanowiące podstawę stada owiec, stanowiły 54,9% pogłowia w województwie małopolskim. Ten sam wskaźnik obliczony średnio dla kraju był niemal identyczny i wynosił 54,2%. Pozostałe owce dorosłe, czyli skopy i tryki stanowiły 14,8% (w kraju 14,2%). Udział jagniąt wynosił 30,3% (w kraju 31,6%).

W podregionie nowosądeckim utrzymywano 79,1 tys. sztuk owiec, tj. 94,3% pogłowia województwa małopolskiego. Warto zauważyć, że jest to równocześnie 22,9% krajowego pogłowia owiec. W podregionie nowosądeckim o liczebności owiec decydował powiat nowotarski, gdzie było 35,4 tys. sztuk owiec czyli 42,2% pogłowia województwa (10,2% pogłowia krajowego) i powiat tatrzański, w którym odnotowano 28,0 tys. szt. tj. 33,4% pogłowia małopolskiego (8,1% pogłowia krajowego). W podregionie krakowsko-tarnowskim pogłowie owiec liczyło 3,9 tys. sztuk, tj. 4,6% owiec w województwie, a w podregionie m. Kraków 0,9 tys. sztuk, tj. 1,0% pogłowia.

Średnia obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wynosiła w województwie małopolskim 10,7 sztuk. Dało to Małopolsce zdecydowanie pierwszą lokatę w kraju. Średnia obsada w Polsce to tylko 2,0 szt. owiec na 100 ha użytków rolnych. Obsada drugiego w rankingu województwa śląskiego wyniosła na 4,1 szt. Najniższą obsadę owiec, zaledwie 0,6 sztuki na 100 ha użytków rolnych, ustalono dla województw mazowieckiego i opolskiego.

Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych w 2002 r.

O liczebności owiec i ich obsadzie na 100 ha w województwie decydował podregion nowosądecki, a w nim powiaty tatrzański (obsada 176,8 szt.) i nowotarski (51,3 szt.). Średnia dla tego podregionu wynosiła 24,0 sztuk. Przeciętna obsada owiec na 100 ha użytków rolnych obliczona dla podregionu krakowsko-tarnowskiego wynosiła 0,9 sztuki, a najwyższa była w powiatach wielickim i m. Tarnów (po 2,2 szt.). Dla podregionu m. Kraków obsadę owiec obliczono na 3,4 sztuki. Najniższą obsadę owiec w podregionie krakowsko-tarnowskim ustalono dla powiatów: proszowickiego (0,04 szt.) i dąbrowskiego (0,3 szt.), a w podregionie nowosądeckim dla powiatów: wadowickiego (2,0 szt.) i suskiego (2,3 szt.).

Konie

W województwie małopolskim w 2002 r. utrzymywano 33,4 tys. sztuk koni, tj. o 42,7% mniej niż w 1996 roku. W kraju stwierdzono w tym czasie spadek pogłowia o 42,1%. W porównaniu do roku 2001 spadek wyniósł 41,1%, a w kraju w tym samym czasie 39,6%. Zaznaczyć jednak należy, że w Powszechnym Spisie Rolnym 2002 r. nie ujęto koni utrzymywanych w jednostkach prawnych (np. ośrodki rekreacyjno - wypoczynkowe), które nie posiadały powierzchni użytków rolnych, a przy rejestracji swojej działalności w systemie REGON nie zgłosiły działalności rolniczej. Spadek pogłowia koni nie jest przypuszczalnie aż tak głęboki, jak to wynika z bezpośredniego porównania wyników spisu.

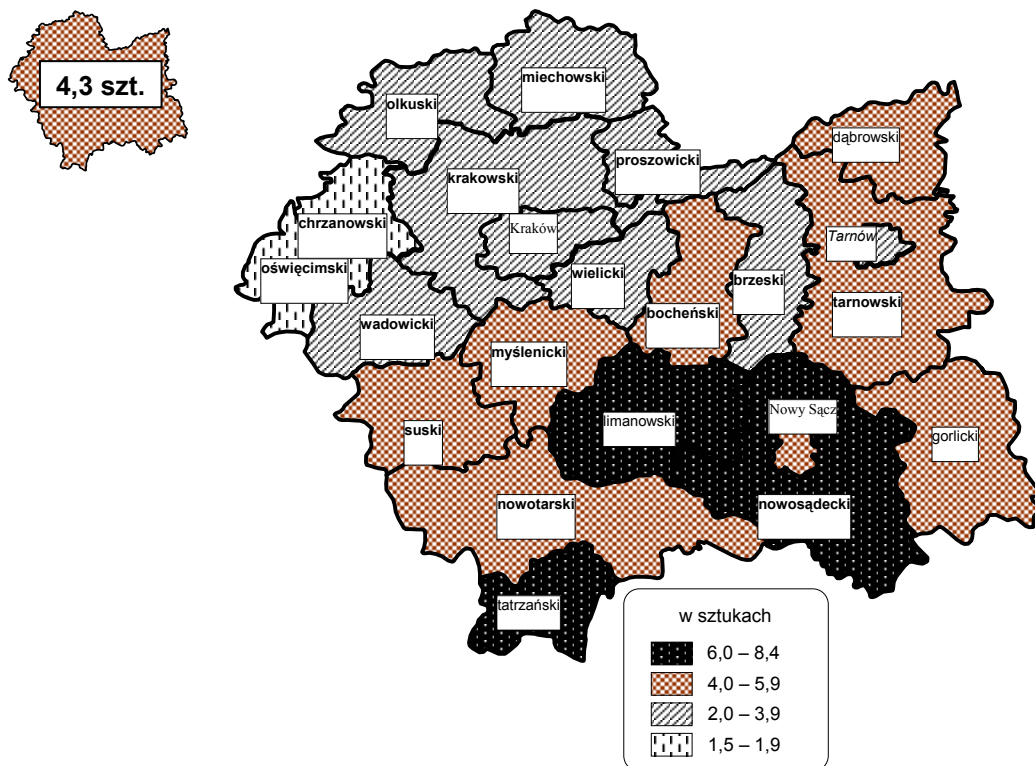
Województwo małopolskie posiadało łącznie 10,1% krajowego pogłowia koni. Dało to Małopolsce 3 lokatę w kraju. Wśród województw potentatem pod względem bezwzględnej liczby koni było województwo mazowieckie, w którym skupiało się 19,0% krajowego pogłowia. Najmniej koni odnotowano w województwie opolskim, tylko 1,0% krajowego pogłowia.

W gospodarstwach sektora prywatnego województwa małopolskiego utrzymywano 98,6% koni, w tym w gospodarstwach indywidualnych 98,2%, a w spółdzielniach produkcji rolniczej 0,1%. W gospodarstwach państwowych utrzymywano 1,3% pogłowia koni. W kraju sektor prywatny skupiał 97,9% pogłowia, w tym gospodarstwa indywidualne 97,3%, a spółdzielnie produkcji rolniczej 0,1%. W gospodarstwach państwowych utrzymywano w kraju 2,0% pogłowia.

W województwie małopolskim konie dorosłe, tj. 3-letnie i starsze stanowiły 72,9% całkowitego pogłowia. W kraju udział koni dorosłych był niższy i wynosił 66,8%.

W podregionie nowosądeckim pogłowie koni liczyło ogółem 18,1 tys. sztuk, czyli 54,4% koni w województwie. Najwięcej skupiał powiat nowosądecki 4,7 tys. sztuk, tj. 14,1% pogłowia. Ponad 3 tys. koni stwierdzono również w powiatach: nowotarskim (3,4 tys. tj. 10,3%) i limanowskim (3,2 tys. tj. 9,5%). W podregionie krakowsko-tarnowskim pogłowie koni wynosiło 14,6 tys. sztuk czyli 43,9% wszystkich koni w województwie małopolskim. Najwięcej skupiało się w powiatach: tarnowskim (4,1 tys. sztuk, tj. 12,4%) i krakowskim (2,1 tys. sztuk, tj. 6,3%). W podregionie m. Kraków stan koni wyniósł 0,6 tys. sztuk, a więc 1,7% pogłowia województwa.

Obsada koni na 100 ha użytków rolnych w 2002 r.

Średnia obsada koni na 100 ha użytków rolnych w województwie małopolskim wynosiła 4,3 szt. Dało to województwu małopolskiemu pierwszą lokatę w kraju. Średnia obsada obliczona dla Polski wynosiła 1,9 szt. Drugą lokatę z wynikiem 4,1 szt. koni na 100 ha ustalono dla województwa podkarpackiego.

Obsada koni w podregionie nowosądeckim wynosiła 5,5 szt. na 100 ha użytków rolnych, najwyższa była w powiatach: tatrzańskim (8,4 szt.), nowosądeckim (7,5 szt.) i limanowskim (6,8 szt.), w których konie nie tylko pracowały w rolnictwie jako siła pociągowa, ale także wykorzystywane były w lasach do zrywki drzew. W podregionie m. Kraków obsada koni wynosiła 2,2 szt.; obok koni jeszcze wykorzystywanych w rolnictwie spisano tu dużą grupę koni wykorzystywanych w sporcie i rekreacji.

W podregionie krakowsko-tarnowskim średnia obsada wynosiła 3,4 szt. koni na 100 ha użytków rolnych. Najwyższa była w powiatach: tarnowskim (5,3 szt.) i dąbrowskim (5,0 szt.).

Najniższą obsadą koni w podregionie krakowsko-tarnowskim charakteryzowały się powiaty oświęcimski (1,5 szt.) i chrzanowski (1,9 szt.), a w podregionie nowosądeckim powiat wadowicki (2,6 szt.).

Kozy

Pogłowie kóz w 2002 r. w województwie małopolskim liczyło 25,0 tys. sztuk i było mniejsze o 9,5 tys. sztuk (o 27,5%) niż w 1996 roku. W kraju pogłowie kóz wzrosło w tym czasie o 7,8%.

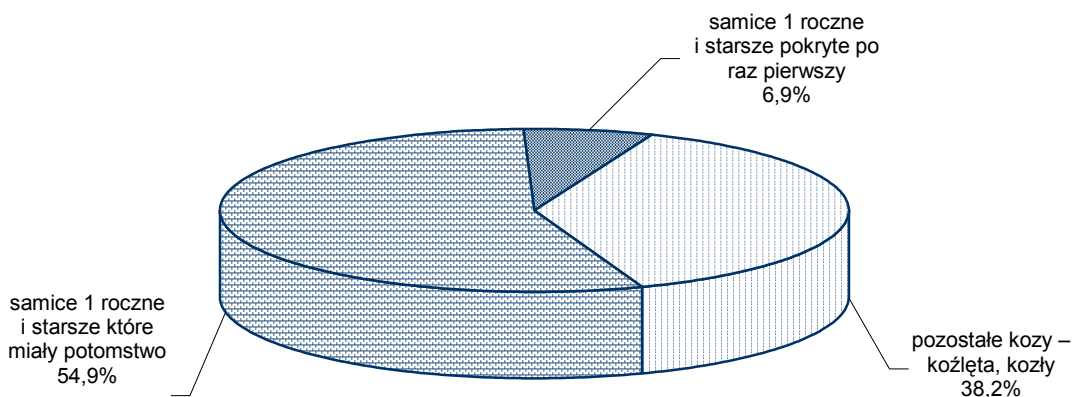
Województwo małopolskie posiadało łącznie 12,9% krajowego pogłowia kóz i był to najwyższy wskaźnik ilości pogłowia kóz w kraju. Kolejne województwo, podkarpackie, skupiało 10,1% krajowego pogłowia. Najmniej kóz, tylko 1,9% krajowego pogłowia tego gatunku, stwierdzono w województwie lubuskim.

W gospodarstwach indywidualnych województwa małopolskiego utrzymywano 99,6% kóz, a sektorze publicznym 0,4%, czyli 103 sztuki.

W podregionie krakowsko-tarnowskim pogłowie kóz liczyło 13,2 tys. sztuk, czyli 52,7% kóz województwa, podregion nowosądecki skupiał 11,4 tys. szt. tj. 45,7% pogłowia województwa, a podregion m. Kraków 0,4 tys. sztuk, co stanowiło 1,6% pogłowia.

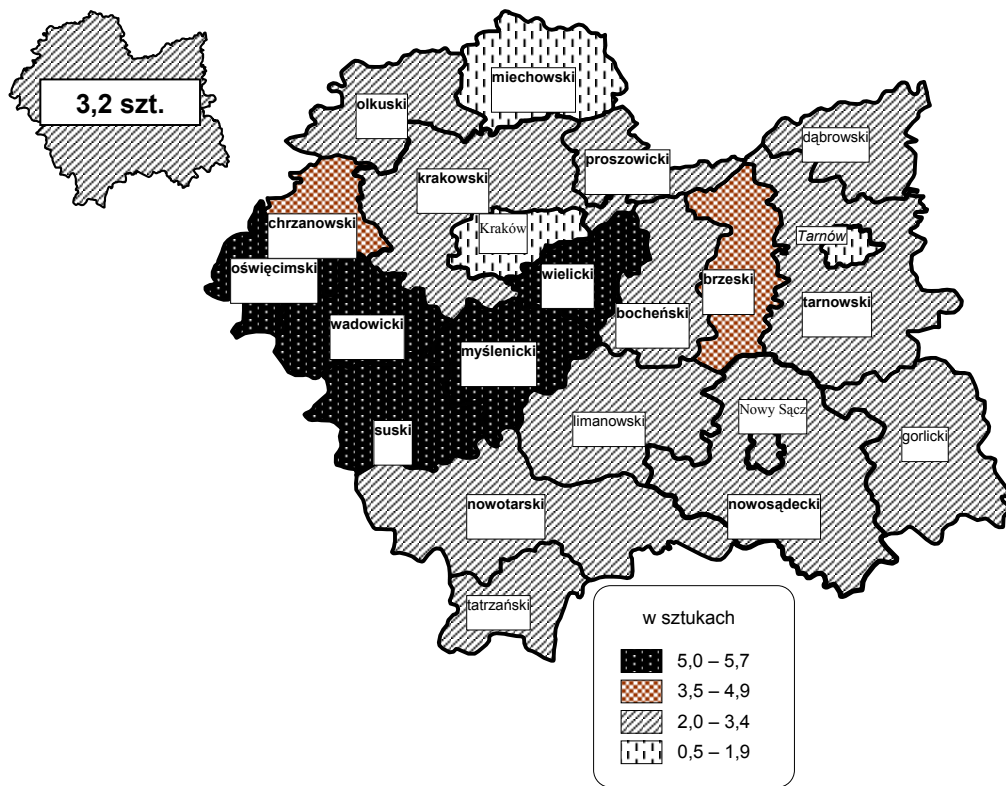
W podregionie krakowsko-tarnowskim najwięcej kóz utrzymywali rolnicy w gospodarstwach rolnych powiatów: tarnowskiego i krakowskiego (po 2,3 tys. sztuk, tj. po 9,3% całego pogłowia w województwie) oraz brzeskiego (1,3 tys. sztuk, tj. 5,1%). W podregionie nowosądeckim najwięcej kóz było w powiatach: wadowickim (1,9 tys. sztuk, tj. 7,5%), myślenickim (1,8 tys. sztuk, tj. 7,2%) i nowotarskim (1,6 tys. sztuk, tj. 6,2%).

Struktura pogłowia kóz w 2002 r.

W całym wojewódzkim pogłowie kóz samice 1-letnie i starsze, które miały już potomstwo, stanowiły 54,9%. W kraju wskaźnik ten wynosił średnio 50,2%. Młode samice, pokryte po raz pierwszy, stanowiły 6,9% pogłowia (w kraju – 7,4%) a pozostałe kozy, czyli kozłeta i kozły 38,2% (w kraju 42,4%).

Obsada kóz na 100 ha użytków rolnych w 2002 r.

Obsada kóz w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych wynosiła w województwie małopolskim 3,2 sztuki. Lokowało to województwo małopolskie na 2 miejscu w kraju, za województwem śląskim, w którym obsada wynosiła 3,6 szt. Średnio w kraju obsadę kóz na 100 ha użytków rolnych wyliczono na 1,1 szt.

W podregionie krakowsko-tarnowskim średnia obsada wynosiła 3,1 sztuki na 100 ha użytków rolnych, w podregionie nowosądeckim 3,5 sztuki, a w podregionie m. Kraków 1,5 sztuk.

Najwyższą obsadę kóz w podregionie krakowsko-tarnowskim ustalono dla powiatów: oświęcimskiego (5,4 szt.), wielickiego (5,0 szt.) i chrzanowskiego (4,1 szt.). W podregionie nowosądeckim najwyższą obsadę kóz odnotowano w powiatach: myślenickim (5,7 szt.), wadowickim (5,5 szt.) i suskim (5,0 szt.).

Najniższa była obsada kóz w powiatach: m. Tarnów (0,5 szt.), miechowskim (1,8 szt.) i olkuskim (2,2 szt.) podregionu krakowsko-tarnowskiego i nowotarskim (2,3 szt.) podregionu nowosądeckiego.

Drób

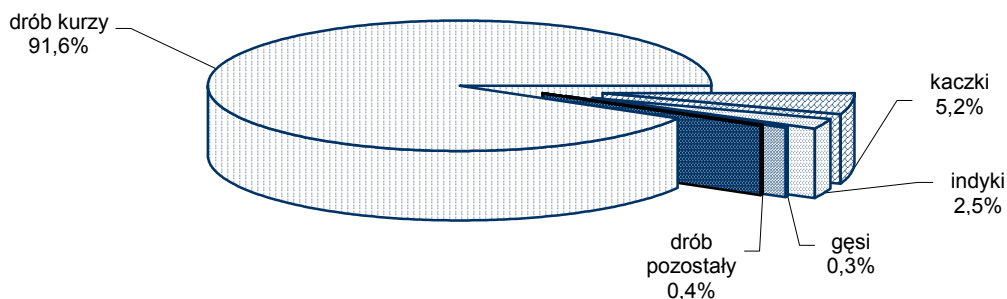
Pogłowie drobiu ogółem (w wieku powyżej 2 tygodni) wynosiło w województwie małopolskim w 2002 roku 10231 tys. sztuk, o 1738 tys. sztuk (o 20,5%) więcej jak w 1996 roku. W kraju odnotowano w tym czasie wzrost pogłowia drobiu ogółem o 23,5%.

W województwie małopolskim utrzymywano 5,1% krajowego pogłowia drobiu. Przemysł pod względem produkcji drobiarskiej Wielkopolska skupiała 16,0% pogłowia.

W gospodarstwach indywidualnych Małopolski utrzymywano 95,6% pogłowia drobiu, w spółdzielniach produkcji rolniczej specjalizujących się w hodowli wielkostadnej drobiu 3,6%,

a w gospodarstwach państwowych 0,03%. W kraju gospodarstwa indywidualne skupiały 94,3% pogłowia drobiu, spółdzielnie produkcji rolniczej 2,4% i gospodarstwa państwowe 0,2%.

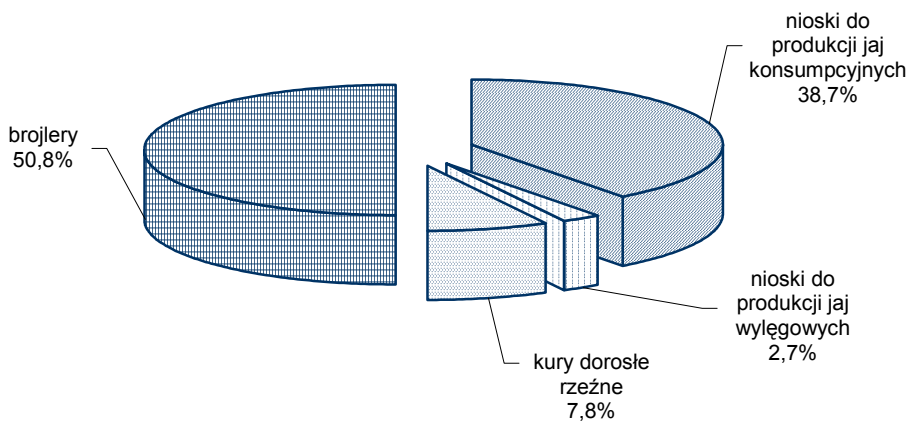
Struktura pogłowia drobiu w 2002 r.

W strukturze gatunkowej drobiu ogółem zdecydowanie przeważał drób kurzy, stanowił on bowiem 91,6% całego pogłowia drobiu (w kraju 88,1%). Kaczki stanowiły 5,2% pogłowia drobiu spisanego w województwie małopolskim (w kraju 3,4%), indyki 2,5% (w kraju 5,8%), a gęsi 0,3% (w kraju 2,4%). Drób pozostały, czyli głównie perliczki, ale także fermowe przepiórki i strusie stanowił 0,4% (średnio w kraju 0,3%) drobiu ogółem.

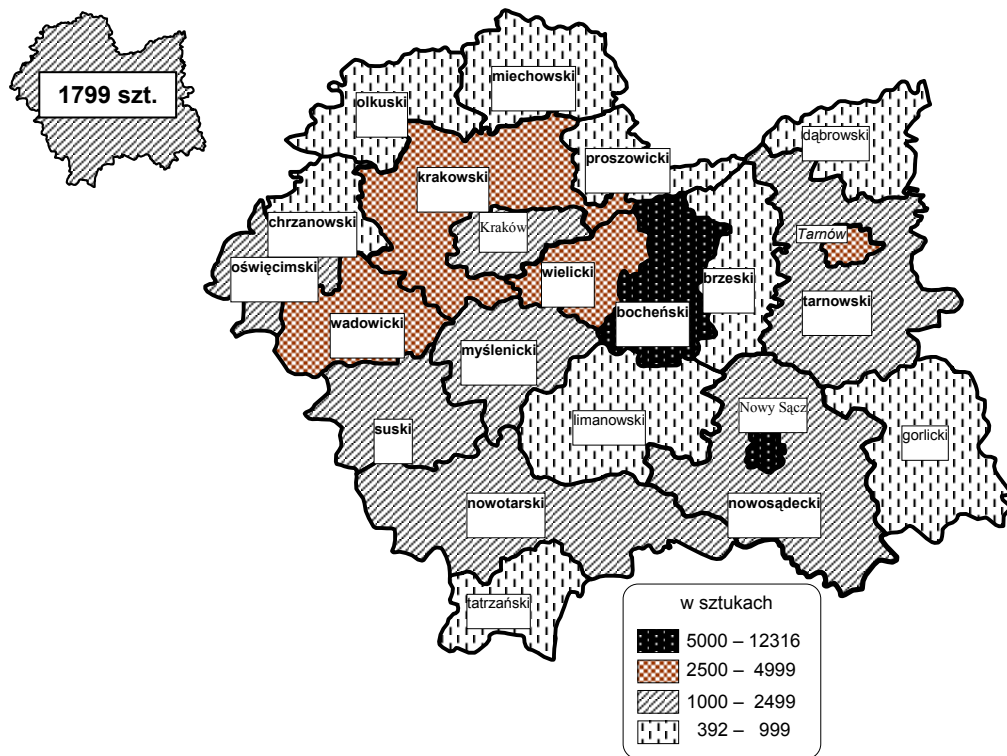
Wśród drobiu kurzego ponad połowę stanowiły brojlery (50,8% stada). Kur niosek było 41,4%, w tym nioski do produkcji jaj konsumpcyjnych stanowiły 38,7%, a nioski do produkcji jaj wylęgowych 2,7%. Kury i koguty dorosłe przeznaczone na rzeź stanowiły 7,8% stada.

Struktura stada drobiu kurzego według grup produkcyjno – użytkowych w 2002 r.

Produkcja drobiarska skupiona była przede wszystkim w podregionie krakowsko-tarnowskim. Stwierdzono tam 6609 tys. sztuk, tj. 64,6% pogłowia w województwie małopolskim, najwięcej w powiatach: krakowskim (1648 tys. sztuk, tj. 16,1%), bocheńskim (1239 tys. sztuk, tj. 12,1%) i tarnowskim (1033 tys. sztuk, tj. 10,1%). W podregionie nowosądeckim pogłowia drobiu liczyło 3233 tys. sztuk czyli 31,6%. Najwięcej drobiu zarejestrowano w powiecie wadowickim (1227 tys. sztuk, tj. 12,0%). W podregionie m. Kraków pogłowia drobiu liczyło 389 tys. sztuk, tj. 3,8% drobiu ogółem w województwie małopolskim.

Obsada drobiu kurzego ogółem na 100 ha gruntów ornych w 2002 r.

Obsada drobiu kurzego w województwie małopolskim na 100 ha gruntów ornych wynosiła 1799 szt. kur. W podregionie krakowsko-tarnowskim było to 1733 szt. kur, w podregionie nowosądeckim 1933 szt., a w podregionie miasto Kraków 1884 szt. kur.

W podregionie krakowsko-tarnowskim najwyższą obsadę kur na 100 ha gruntów ornych stwierdzono w powiatach: bocheńskim (5613 szt.), wielickim (3637 szt.) i m. Tarnów (3532 szt.), a w podregionie nowosądeckim w powiatach: m. Nowy Sącz (12316 szt.), wadowickim (4543 szt.) i myślenickim (2423 szt.).

Najniższą obsadę kur na 100 ha gruntów ornych stwierdzono w podregionie krakowsko-tarnowskim w powiatach: miechowskim (392 szt.) i dąbrowskim (596 szt.), a w podregionie nowosądeckim w powiatach: gorlickim (790 szt.), limanowskim (859 szt.) i tatrzańskim (876 szt.).

Trzoda chlewna

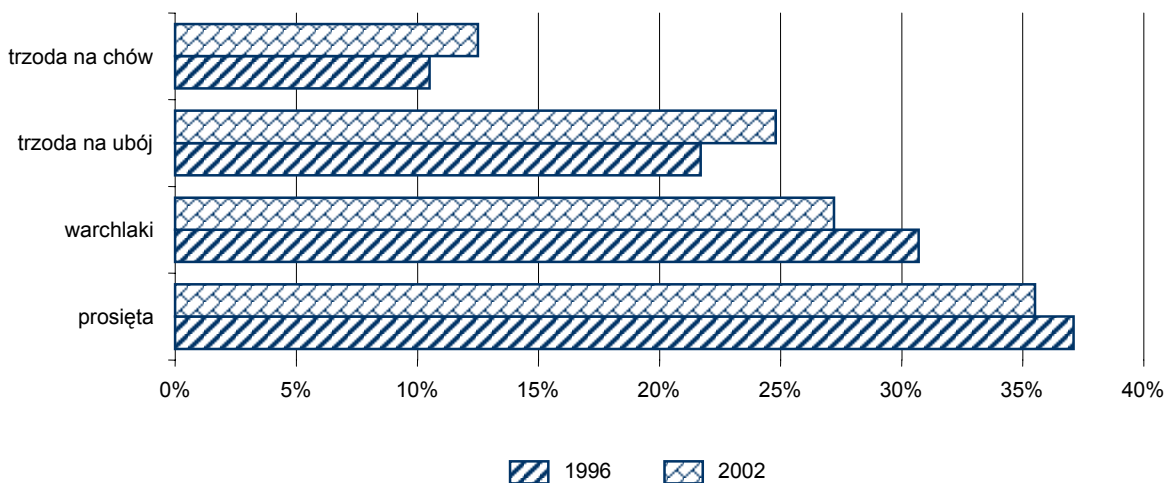
Pogłowie trzody chlewnej w województwie małopolskim liczyło w 2002 r. 542,5 tys. szt., tj. zaledwie o 1,2% mniej, jak w 1996 r. , a w porównaniu do końca lipca 2001 roku wzrosło o 12,6%. Pogłowie trzody chlewnej w kraju było wyższe o 3,7% jak w 1996 r., a w porównaniu z lipcem 2001 wyższe o 8,9%.

Stado loch na chów liczyło w 2002 r. 65,6 tys. sztuk, tj. o 19,9% więcej jak w 1996 roku i o 21,9% więcej jak w lipcu 2001 roku. Pogłowie loch w kraju było większe w porównaniu z 1996 r. o 14,4%, a w porównaniu z lipcem 2001 roku o 18,0%.

Swinie utrzymywane w województwie małopolskim stanowiły zaledwie 2,9% krajowego pogłowia. Przodująca pod względem hodowli tego gatunku Wielkopolska utrzymywała 25,8% krajowego pogłowia trzody chlewnej.

W województwie małopolskim 99,4% pogłowia trzody chlewnej skupione było w sektorze prywatnym. Gospodarstwa indywidualne utrzymywały 96,3% świń a spółdzielnie produkcji rolniczej 3,0%. W gospodarstwach państwowych odnotowano zaledwie 0,5% pogłowia. W kraju sektor prywatny skupiał 98,9%, w tym gospodarstwa indywidualne 92,5% a spółdzielnie produkcji rolniczej 2,6%. Gospodarstwa państwowe utrzymywały w kraju 1,0% pogłowia trzody chlewnej.

Struktura pogłowia trzody chlewnej w latach 1996 i 2002

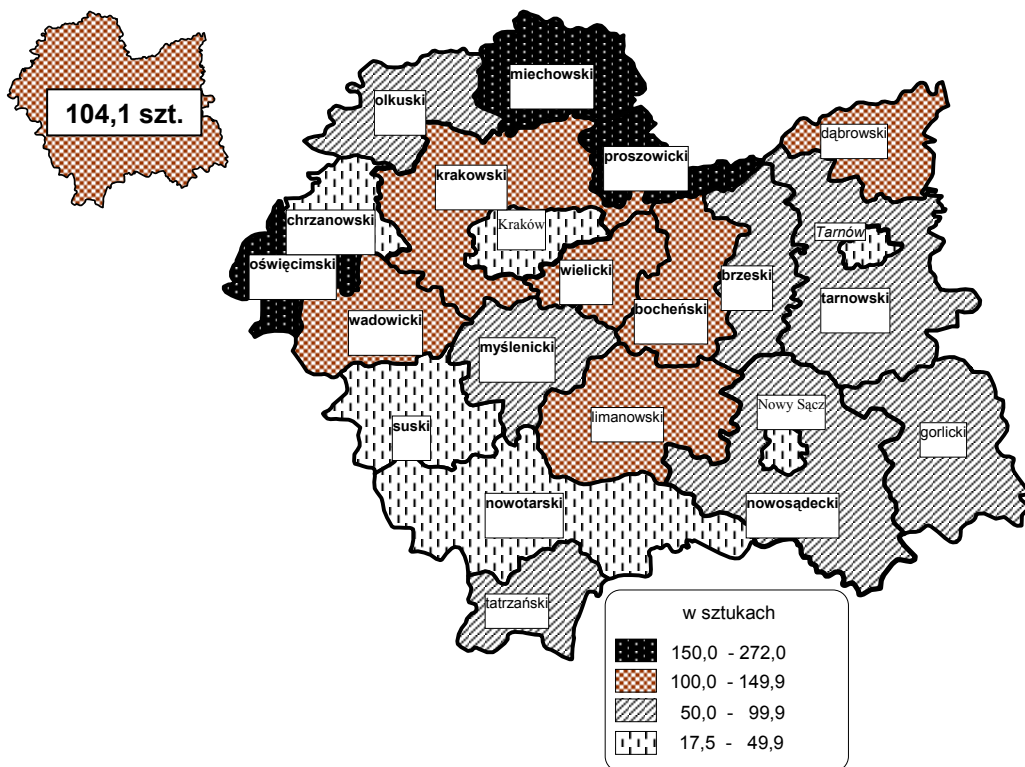
W strukturze stada trzody chlewnej, przy zbliżonej do poziomu roku 1996 wielkości stada, odnotowano wzrost udziału loch przeznaczonych na chów (o 2,1 pkt) i tuczników (o 3,1 pkt) kosztem młodszych grup wiekowych, tj. spadku udziału prosiąt (o 1,6 pkt) i warchlaków (o 3,6 pkt).

Chów i hodowla świń skupiona była głównie w podregionie krakowsko-tarnowskim. Spis zarejestrował tu 428,9 tys. sztuk czyli 79,1% pogłowia województwa małopolskiego. Najwięcej stwierdzono w powiatach: proszowickim (78,6 tys. sztuk, tj. 14,5%), krakowskim (76,7 tys. sztuk, tj. 14,1%) i miechowskim (70,4 tys. sztuk, tj. 13,0%). W całym podregionie nowosądeckim utrzymywano tylko 110,0 tys. sztuk trzody chlewnej czyli 20,3% całego małopolskiego pogłowia, przy czym prawie jedną trzecią w powiecie wadowickim (34,3 tys. sztuk, tj. 6,3%). W podregionie m. Kraków stan pogłowia świń wynosił 3,5 tys., tj. 0,7% ogólnej liczby trzody chlewnej województwa małopolskiego.

Obsada trzody chlewnej, licząca w województwie małopolskim 104,1 sztuk na 100 ha gruntów ornych, daje Małopolsce odległe 10 miejsce w kraju (przy średniej krajowej 142,6 sztuk). Warto zaznaczyć, że przodująca tym wskaźnikiem Wielkopolska ma obsadę trzody chlewnej liczącą 310,0 sztuk na 100 ha gruntów ornych.

W podregionie krakowsko-tarnowskim średnia obsada trzody chlewnej wynosiła 124,4 szt., w podregionie nowosądeckim 70,4 szt., a w podregionie miasto Kraków 17,5 szt. Najwyższa obsada trzody chlewnej na 100 ha gruntów ornych odnotowana została w najbardziej produkcyjnych rolniczo powiatach podregionu krakowsko-tarnowskiego, tj. proszowickim (272,0), oświęcimskim (159,8) i miechowskim (159,5). W podregionie nowosądeckim najwyższy wskaźnik osiągnął powiat wadowicki (130,6). Najmniej trzody chlewnej w przeliczeniu na 100 ha gruntów ornych było w podregionie krakowsko-tarnowskim w powiecie chrzanowskim (18,3) i w m. Tarnów (26,7), a w podregionie nowosądeckim w powiecie suskim (23,0) i m. Nowy Sącz (38,4).

Obsada trzody chlewnej na 100 ha gruntów ornych w 2002 r.

SKALA I NATĘŻENIE CHOWU ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

Chowem podstawowych gatunków zwierząt gospodarskich w 2002 r. zajmowało się w województwie małopolskim 134,7 tys. gospodarstw rolnych, tj. 36,0% ogółu gospodarstw. Udział gospodarstw, które posiadały zwierzęta podstawowych gatunków, w porównaniu do ogółu gospodarstw w danej grupie obszarowej użytków rolnych wynosił:

- w grupie gospodarstw rolnych o powierzchni do 1 ha użytków rolnych 6,6% utrzymywało zwierzęta podstawowych gatunków,
- w grupie gospodarstw rolnych o powierzchni 1-2 ha użytków rolnych 35,9% utrzymywało zwierzęta podstawowych gatunków,
- w grupie gospodarstw o powierzchni 2-5 ha użytków rolnych 68,1% utrzymywało zwierzęta podstawowych gatunków,
- w grupie gospodarstw o powierzchni 5-7 ha użytków rolnych 83,8% utrzymywało zwierzęta podstawowych gatunków,
- w grupie gospodarstw o powierzchni 7-10 ha użytków rolnych 86,2% utrzymywało zwierzęta podstawowych gatunków,
- w grupie gospodarstw o powierzchni 10-15 ha użytków rolnych 86,7% utrzymywało zwierzęta podstawowych gatunków,
- w grupie gospodarstw o powierzchni powyżej 15 ha użytków rolnych 77,0% utrzymywało zwierzęta podstawowych gatunków,

Przeciętnie na 1 gospodarstwo rolne przypadało w województwie małopolskim:

- bydła – 0,8 szt. (w kraju 1,9 szt.)
- trzody chlewnej – 1,5 szt. (w kraju 6,4 szt.)
- owiec – 0,2 szt. (w kraju 0,1 szt.)
- koni – 0,1 szt. (w kraju 0,1 szt.)

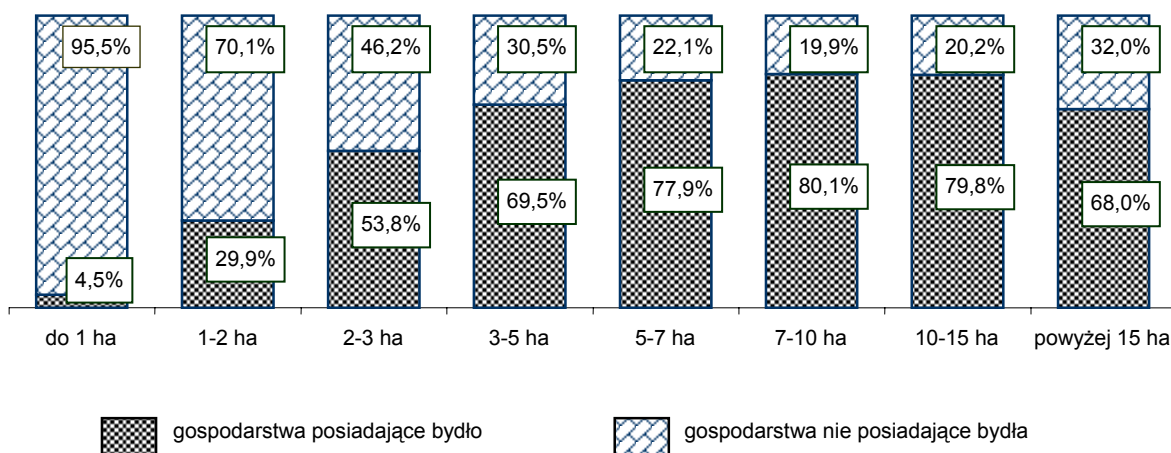
W gospodarstwach rolnych, w ujęciu według grup obszarowych użytków rolnych, średnia obsada zwierząt w przeliczeniu na 1 gospodarstwo kształtowała się następująco:

- do 5 ha użytków rolnych:
 - bydła – 0,5 szt.
 - trzody chlewnej – 0,6 szt.
 - owiec – 0,2 szt.
 - koni – 0,1 szt.
- 5-10 ha użytków rolnych:
 - bydła – 2,9 szt.
 - trzody chlewnej – 6,9 szt.
 - owiec – 0,8 szt.
 - koni – 0,3 szt.
- 10 ha i więcej użytków rolnych:
 - bydła – 6,5 szt.
 - trzody chlewnej – 31,8 szt.
 - owiec – 2,2 szt.
 - koni – 0,5 szt.

Chowem bydła zajmowało się 117,9 tys. gospodarstw rolnych, tj. 31,5% ogółu gospodarstw rolnych województwa małopolskiego (w tym krowy posiadało 110,0 tys. gospodarstw, czyli 93,3% spośród utrzymujących bydło). W uproszczeniu można ocenić, że prawie co trzecie gospodarstwo rolne w Małopolsce utrzymywało w 2002 r. bydło.

Identyczne wskaźniki dotyczyły gospodarstw indywidualnych, to znaczy również 31,5% gospodarstw zajmowało się chowem bydła, a spośród nich 93,3% miało krowy. To wynik bardzo zbliżony do średniej krajowej – 31,9% (w tym posiadające krowy – 93,6% utrzymujących bydło).

Gospodarstwa indywidualne według chowu bydła i powierzchni gospodarstw w 2002 r.

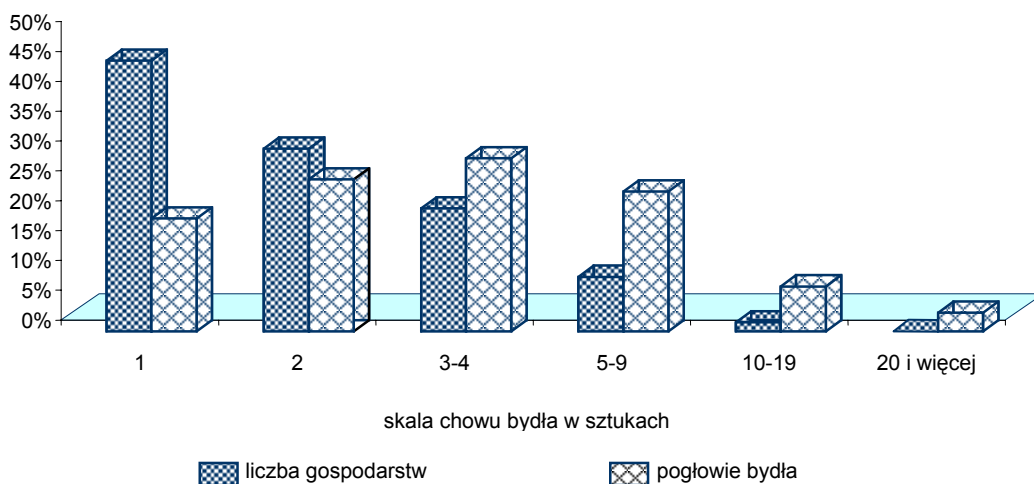

Najmniejsze gospodarstwa indywidualne, o powierzchni użytków rolnych nie przekraczającej 1 ha użytków rolnych, w niewielkim stopniu zajmowały się chowem bydła. Gatunek ten stwierdzono zaledwie w 4,5% gospodarstw tej wielkości. Bydło posiadała niemal połowa (46,5%) gospodarstw o powierzchni użytków rolnych 1-5 ha. Najwięcej gospodarstw o powierzchni od 5 do 15 ha użytków rolnych, bo aż 78,8% utrzymywało bydło. Wśród gospodarstw największych, o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 15 ha, zazwyczaj już wyraźnie wyspecjalizowanych w określonych gałęziach produkcji rolnej, udział gospodarstw utrzymujących bydło był niższy i wyniósł 68,0% ogółu.

O skali rozdrobnienia chowu bydła w województwie małopolskim świadczy znaczny udział gospodarstw posiadających niewielkie ilości bydła. Przeciętnie w 2002 r. w województwie małopolskim wśród gospodarstw indywidualnych utrzymujących bydło:

- 42,2% posiadało 1 szt. bydła (27,8% w kraju),
- 28,5% posiadało 2 szt. bydła (20,5% w kraju),
- 19,2% posiadało 3-4 szt. bydła (18,8% w kraju),
- 8,5% posiadało 5-9 szt. bydła (17,3% w kraju),
- 1,4% posiadało 10-19 szt. bydła (10,2% w kraju),
- 0,2% posiadało 20 i więcej sztuk bydła (5,3% w kraju).

Struktura liczby gospodarstw indywidualnych i pogłowia bydła według skali chowu bydła w 2002 r.

Z ogólnego pogłowia bydła utrzymywanego w gospodarstwach indywidualnych województwa małopolskiego 17,6% znajdowało się w gospodarstwach posiadających 1 sztukę (w kraju 5,0% pogłowia), 23,7% w gospodarstwach posiadających 2 sztuki (w kraju 7,3%), 27,0% w gospodarstwach posiadających 3-4 sztuki (w kraju 11,5%) a 31,6% w gospodarstwach posiadających więcej niż 5 sztuk (w kraju 76,2%).

Zatem aż 70,7% gospodarstw indywidualnych posiadających w 2002 roku w województwie małopolskim bydło miało zaledwie 1 lub 2 sztuki zwierząt, skupiając 41,4% całego pogłowia bydła w województwie. Wskaźniki te obliczone dla kraju wynosiły: 48,4% gospodarstw i 12,3% pogłowia. Zaletwie 1,6% spośród małopolskich gospodarstw posiadających bydło miało 10 i więcej sztuk, skupiając jednak 9,9% całego pogłowia w województwie. W kraju gospodarstw takich było 15,5% i skupiały 56,1% krajowego pogłowia.

Niska kondensacja hodowli bydła i produkcji mleka znajduje odbicie w ilości utrzymywanych w województwie krów oraz skali ich chowu w gospodarstwach różnych grup obszarowych. Przeciętnie w 2002 r. w województwie małopolskim wśród gospodarstw indywidualnych utrzymujących krowy:

- 63,0% posiadało 1 szt. (45,9% w kraju),
- 25,2% posiadało 2 szt. (22,0% w kraju),
- 8,9% posiadało 3-4 szt. (15,1% w kraju),
- 2,5% posiadało 5-9 szt. (10,7% w kraju),
- 0,3% posiadało 10-19 szt. (5,1% w kraju),
- 0,1% posiadało 20 i więcej sztuk krów (1,2% w kraju).

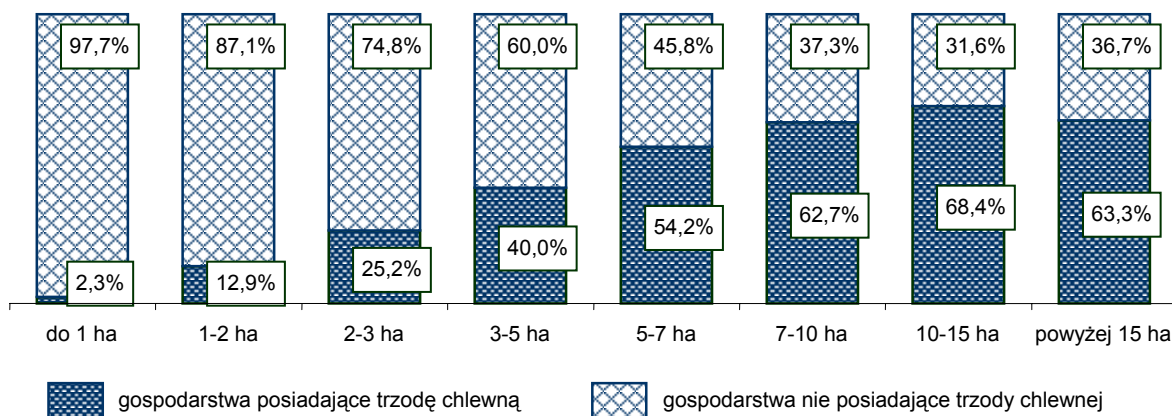
Z całego pogłowia krów utrzymywanych w indywidualnych gospodarstwach rolnych województwa małopolskiego 38,7% znajdowało się w gospodarstwach „jednokrowich” czyli posiadających tylko 1 sztukę (w kraju 14,6% pogłowia), 30,9% w gospodarstwach posiadających 2 sztuki (w kraju 14,0%), 18,0% w gospodarstwach posiadających 3-4 sztuki (w kraju 16,3%), a tylko 12,4% w gospodarstwach posiadających więcej niż 5 krów (w kraju 55,1%).

Zatem aż 88,2% gospodarstw indywidualnych posiadających w 2002 roku w województwie małopolskim krowy miało ich zaledwie 1 lub 2 sztuki, skupiając 69,6% całego pogłowia krów w województwie. Wskaźniki te obliczone dla kraju wynosiły: 67,9% gospodarstw i 28,6% pogłowia krów. Zaledwie 0,4% małopolskich gospodarstw utrzymujących krowy posiadało ich 10 i więcej sztuk, skupiając 3,4% wszystkich krów w województwie. W kraju gospodarstw takich było 6,3% i skupiały 33,1% krajowego pogłowia.

Chowem trzody chlewnej zajmowało się w województwie małopolskim 65,0 tys. gospodarstw rolnych tj. 17,4% ogółu, w tym lochy na chów posiadało 21,6 tys. gospodarstw, czyli 33,2 % spośród utrzymujących trzodę.

Prawie identyczne wskaźniki dotyczyły gospodarstw indywidualnych. Trzodę chlewną posiadało 17,4% gospodarstw indywidualnych, a wśród nich 33,1% posiadało lochy na chów. W kraju chowem świń zajmowało się 25,9% ogółu gospodarstw indywidualnych, a lochy posiadało 59,4% spośród wszystkich gospodarstw utrzymujących świnię.

Gospodarstwa indywidualne według chowu trzody chlewnej i powierzchni gospodarstw w 2002 r.

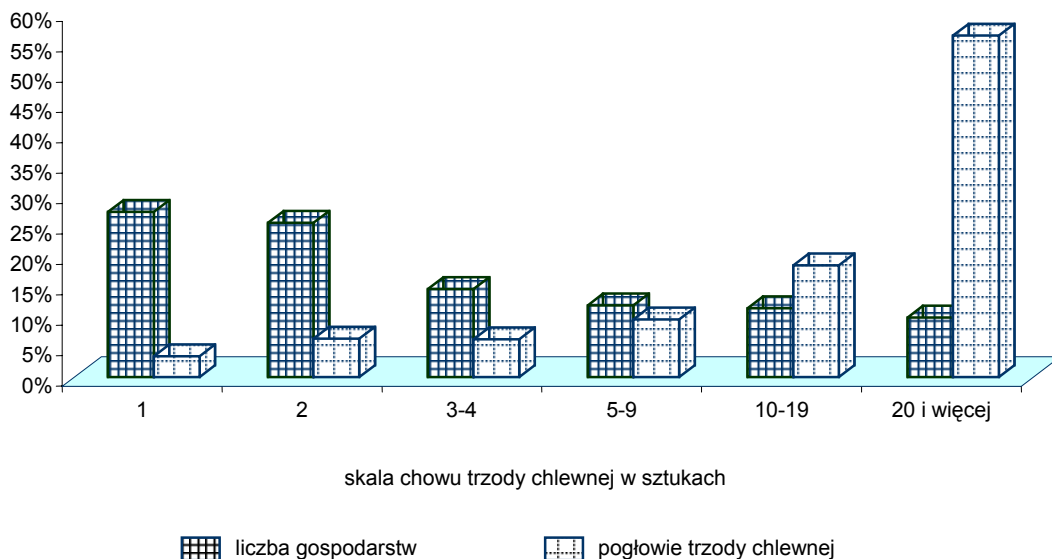

Najmniejsze gospodarstwa indywidualne, o powierzchni użytków rolnych nie przekraczającej 1 ha użytków rolnych, w bardzo niewielkim stopniu utrzymywały świnie. Trzodę chlewną stwierdzono zaledwie w 2,3% gospodarstw tej wielkości. Świnie posiadała niemal jedna czwarta (23,3%) gospodarstw o powierzchni użytków rolnych 1-5 ha i ponad połowa (57,0%) gospodarstw o powierzchni od 5 do 10 ha użytków rolnych. Najwięcej, bo 68,4% gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną, było w grupie obszarowej 10-15 ha użytków rolnych. Wśród gospodarstw największych, o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 15 ha, udział gospodarstw prowadzących produkcję trzody chlewnej był niższy i wyniósł 63,3% ogółu gospodarstw.

O skali rozdrobnienia chowu trzody chlewnej w województwie małopolskim świadczy znaczny udział gospodarstw posiadających niewielką liczbę tych zwierząt. Przeciętnie w województwie małopolskim w 2002 r. wśród gospodarstw indywidualnych utrzymujących trzodę:

- 27,2% posiadało 1 szt. trzody chlewnej (9,9% w kraju),
- 25,4% posiadało 2 szt. trzody (14,2% w kraju),
- 14,5% posiadało 3-4 szt. trzody (13,0% w kraju),
- 11,8% posiadało 5-9 szt. trzody (15,9% w kraju),
- 11,3% posiadało 10-19 szt. trzody (19,3% w kraju),
- 9,8% posiadało 20 i więcej sztuk trzody (27,8% w kraju).

Struktura liczby gospodarstw indywidualnych i pogłowia trzody chlewnej według skali chowu trzody chlewnej

Z ogólnego pogłowia trzody chlewnej utrzymywanego w gospodarstwach indywidualnych województwa małopolskiego 3,4% znajdowało się w gospodarstwach posiadających 1 sztukę (w kraju 0,4% pogłowia), 6,3% w gospodarstwach posiadających 2 sztuki (w kraju 1,2%), 6,2% w gospodarstwach posiadających 3-4 sztuki (w kraju 2,0%), 9,5% w gospodarstwach posiadających 5-9 sztuk (w kraju 4,7%) a 74,6% w gospodarstwach posiadających więcej niż 10 sztuk (w kraju 91,7%).

W województwie małopolskim aż 52,6% gospodarstw indywidualnych posiadających w 2002 roku trzodę chlewną miało zaledwie 1 lub 2 świnie, skupiając 9,7% całego pogłowia trzody w województwie. Wskaźniki te obliczone dla kraju wynosiły: 24,1% gospodarstw i 1,7% pogłowia.

Tylko 9,8% spośród małopolskich gospodarstw utrzymujących trzodę posiadało 20 i więcej sztuk, skupiając 56,2% pogłowia w województwie. W kraju gospodarstw takich było 27,8% i skupiały 80,3% krajowego pogłowia.

Niska kondensacja hodowli świń znajduje odbicie w ilości utrzymywanych w województwie loch oraz skali ich chowu w gospodarstwach różnych grup obszarowych. Przeciętnie w 2002 roku w województwie małopolskim wśród gospodarstw indywidualnych utrzymujących lochy:

- 37,2% posiadało 1 lochę (33,2% w kraju),
- 27,3% posiadało 2 lochy (25,3% w kraju),
- 20,8% posiadało 3-4 lochy (20,9% w kraju),
- 11,0% posiadało 5-9 loch (13,3% w kraju),
- 3,1% posiadało 10-19 loch (5,3% w kraju),
- 0,7% posiadało 20 i więcej loch (2,1% w kraju).

Z ogólnego pogłowia loch utrzymywanego w gospodarstwach indywidualnych województwa małopolskiego 12,7% znajdowało się w gospodarstwach posiadających tylko 1 sztukę (w kraju 8,4% pogłowia), 18,7% w gospodarstwach posiadających 2 sztuki (w kraju 12,9%), 24,0% w gospodarstwach posiadających 3-4 sztuki (w kraju 18,0%), a 44,6% w gospodarstwach posiadających więcej niż 5 loch (w kraju 60,7%).

W województwie małopolskim aż 64,5% ogółu gospodarstw indywidualnych posiadających w 2002 roku lochy miało ich zaledwie 1 lub 2 sztuki, skupiając 31,4% całego pogłowia loch w województwie. Wskaźniki te obliczone dla kraju wynosiły: 58,4% gospodarstw i 21,3% pogłowia loch. Zaledwie 0,7% spośród małopolskich gospodarstw utrzymujących lochy posiadało 20 i więcej sztuk, skupiając 9,2% wszystkich loch w województwie. W Polsce udział takich gospodarstw wynosił 2,1% i skupiały one 23,0% krajowego pogłowia.

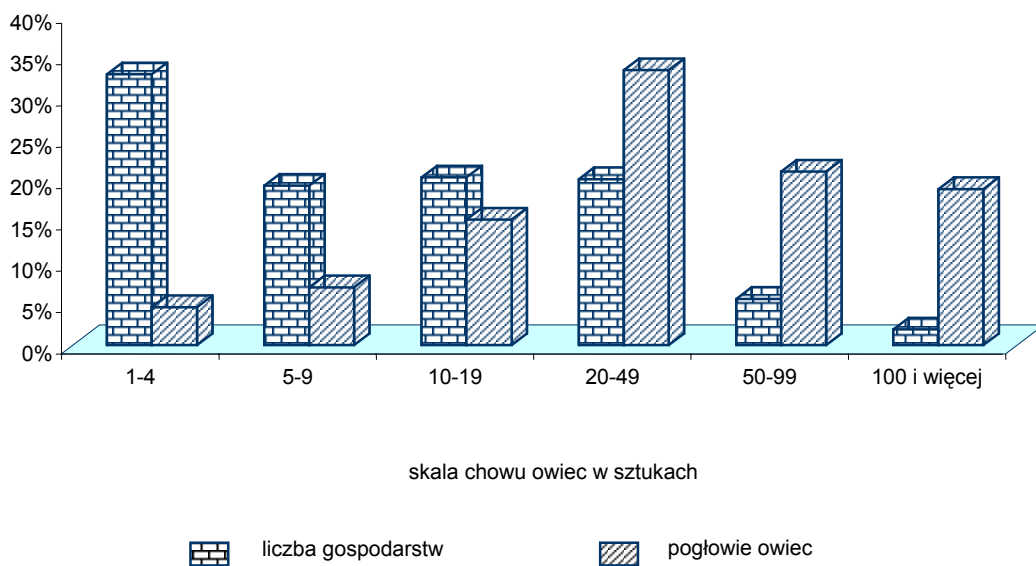
Chowem owiec zajmowało się w województwie małopolskim 4,9 tys. gospodarstw rolnych, tj. 1,3% ogółu gospodarstw. Identyczny udział gospodarstw posiadających owce, tj. 1,3% dotyczy gospodarstw indywidualnych (w kraju 0,6%).

Niewiele najmniejszych gospodarstw indywidualnych, o powierzchni użytków rolnych nie przekraczającej 1 ha użytków rolnych, utrzymywało owce. Stwierdzono je zaledwie w 0,4% gospodarstw tej wielkości. Owce posiadało 1,7% gospodarstw o powierzchni użytków rolnych 1-5 ha i 3,1% gospodarstw o powierzchni od 5 do 15 ha użytków rolnych. Najwięcej owiec utrzymywały gospodarstwa największe, o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 15 ha; 4,1% spośród nich posiadało ten gatunek zwierząt.

Przeciętnie w 2002 r. w województwie małopolskim wśród gospodarstw indywidualnych utrzymujących owce:

- 32,8% posiadało 1-4 owiec (46,4% w kraju),
- 19,3% posiadało 5-9 owiec (20,2% w kraju),
- 20,3% posiadało 10-19 owiec (12,9% w kraju),
- 20,1% posiadało 20-49 owiec (11,5% w kraju),
- 5,6% posiadało 50-99 owiec (5,5% w kraju),
- 1,9% posiadało 100 i więcej owiec (3,6% w kraju).

Struktura liczby gospodarstw indywidualnych i pogłowia owiec według skali chowu owiec w 2002 r.

Z ogólnego pogłowia owiec utrzymywanego w gospodarstwach indywidualnych województwa małopolskiego 4,6% znajdowało się w gospodarstwach posiadających 1-4 sztuk (w kraju 6,0% pogłowia), 7,0% w gospodarstwach posiadających 5-9 sztuk (w kraju 7,3%), 15,2% w gospodarstwach posiadających 10-19 sztuk (w kraju 9,4%), 33,3% w gospodarstwach posiadających 20-49 sztuk (w kraju 19,3%), 21,0% w gospodarstwach posiadających 50-99 sztuk (w kraju 21,1%), a 18,9% w gospodarstwach posiadających więcej niż 100 sztuk (w kraju 36,9%).